

MISKOLCI INTEGRÁLT ÓVODAI INTÉZMÉNY

AVASTETŐI
TAGÓVODÁJÁNAK

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

2025.

Tartalom

Bevezető.....	3
Intézményünk bemutatása.....	4
1. Pedagógiai programunk rendszerábrája	5
2. Gyermekkép.....	6
3. Óvodakép	7
4. Óvodai nevelésünk célja és feladatai.....	9
4.1. Az egészséges életmód alakítása, egészségfejlesztési program	11
4.2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés	16
4.3. Az anyanyelvi nevelés, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	17
4.3.1. Anyanyelvi nevelés és fejlesztés	18
4.3.2. Értelmi nevelés és fejlesztés.....	20
5. Az óvoda sajátos személyi és tárgyi feltételei	20
6. Az óvodai élet megszervezése	21
7. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelésének megvalósítása	25
7.1. Óvodánk nevelési gyakorlata a sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésében	25
7.2. Óvodánk nevelési gyakorlata a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek esetében	26
7.3. Óvodánk nevelési gyakorlata a kiemelten tehetséges gyermekek nevelése terén.....	27
8. Az óvoda tevékenységformái.....	29
8.1. Játék.....	29
8.2. Munka jellegű tevékenységek.....	32
8.3. Tevékenységekben megvalósuló tanulás	34
8.4. A külső világ tevékeny megismerése.....	35
8.5. Mindennapos mozgás	45
8.6. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka.....	48
8.7. Verselés, mesélés.....	50
8.8. Ének, zene, népi játék, tánc.....	52
9. Óvodai kapcsolatrendszerünk sajátosságai	55

Bevezető

Pedagógiai programunk alapját az Óvodai nevelés országos alapprogramja képezi. Megalkotásakor figyelembe vettük a külső és belső környezeti tényezők változásait, valamint a helyi hagyományokat, szokásokat, programokat, a fenntartó, a gyermekek, a szülők és az óvodapedagógusok igényeit és elvárásait.

Óvodánk legfőbb szakmai dokumentuma helyzetelemzésre építve tartalmazza az óvoda nevelési koncepcióját, mindazokat az értékeket, melyek meghatározzák nevelési sajátosságainkat, alapelveinket. Programunkban kiemelt hangsúlyt fektetünk a környezetvédelem, a hagyományőrzés, a magyar nemzeti identitás tudat rendszeres és tudatos beépítésére.

Célunk, hogy a gyerekek és családtagjaik örömmel vegyenek részt a jeles napokat megelőző közös készülődésekben, ünnepeken, jeles napokon, melyek során feladatunk a néphagyományok megismertetése, átadása, a pozitív közösségi élmények, az összetartozás megélésének nyújtása. Az értékek átadása során fejlődnek a gyermekek tanuláshoz szükséges kompetenciái, képességei, erkölcsi, esztétikai érzékük, igényük formálódik.

Az „Örökös Zöld Óvoda” cím birtokosaként a természet megszerettetése, védelme, a tiszta környezet, az egészséges életmód és a fenntarthatóság iránti igény alapjainak a lerakása szintén feladata óvodai nevelésünknek. A fenntarthatóság pedagógiájának jelenlétével tág, horizontálisan és vertikálisan is az egész nevelést átható elveket valósítunk meg a családok aktív bevonásával.

Intézményünk bemutatása

A Miskolci Integrált Óvodai Intézmény Avastetői Tagóvodája az avasi lakótelepen található.

A panel épület a 80-as években épült, két szinten, 6 csoportban tudjuk fogadni a gyermekeket. A mozgásfejlesztéshez jól felszerelt tornaszoba áll rendelkezésre. Az egyéni- és kiscsoportos fejlesztéshez, az erre a célra kialakított fejlesztő szoba biztosítja a feltételeket.

Tágas, zárt udvarral rendelkezik óvodánk, amely csendes, zöldövezeti, forgalomtól mentes, levegője tiszta. Az udvar teraszos kiképzésű, szintenként biztosított a gyermekek szabad mozgáslehetősége, minden csoport rendelkezik külön játszórésszel. A fák, bokrok, sövények esztétikai élmények hordozói, hozzájárulnak a jó közérzet kialakulásához, valamint a játék feltételeinek bővítéséhez. Szemet gyönyörködtető látványa mellett pedagógiai célzatú tevékenységek végzésére ad lehetőséget.

Tárgyi felszereltség tekintetében intézményünk folyamatosan fejlődik, a pályázati lehetőségeket folyamatosan kihasználjuk, bővítjük a támogató partnerek körét.

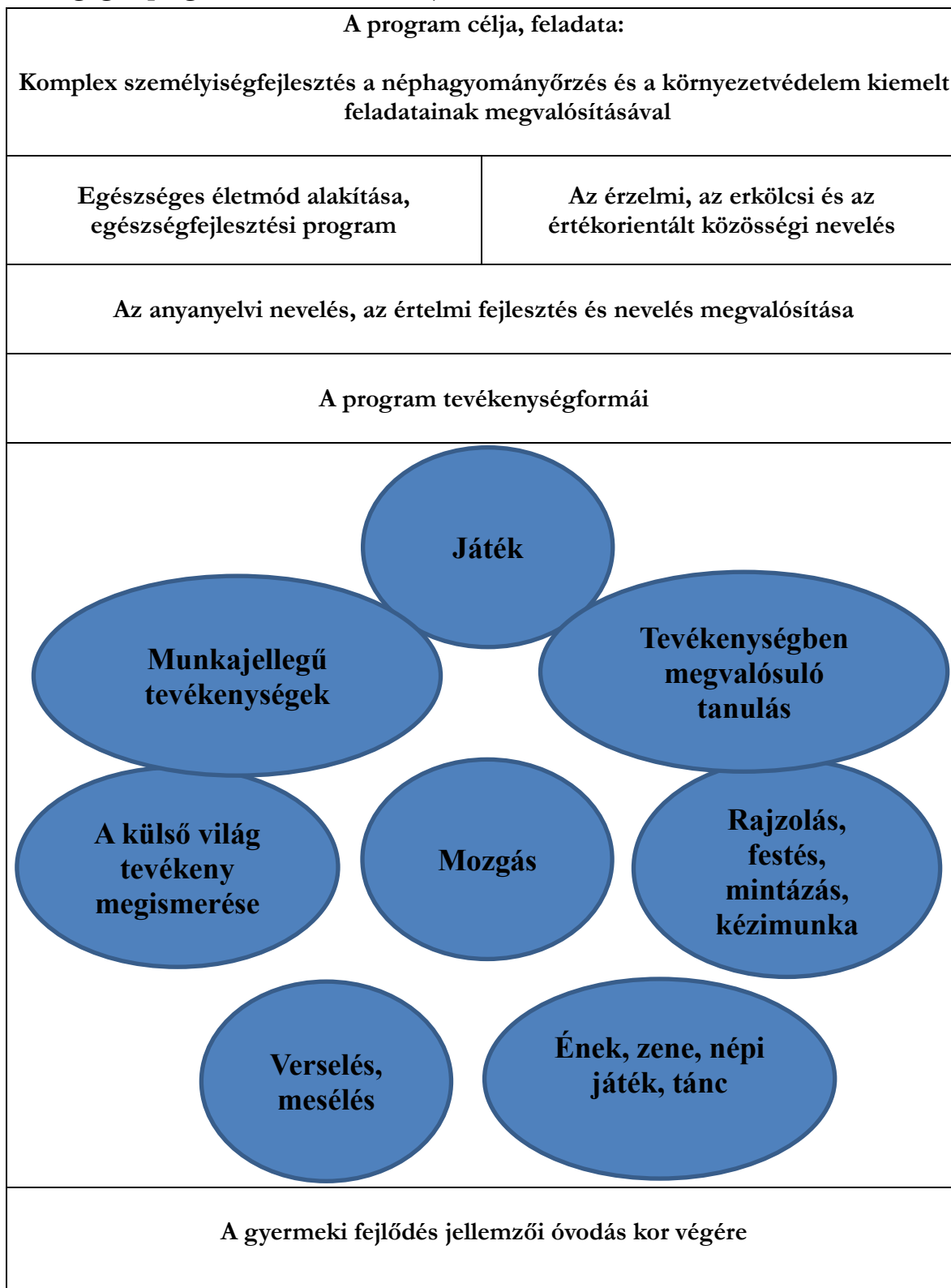
Az óvoda elnyerte az „Örökös Zöld Óvoda” minősítést, ami a környezettudatos magatartásformálás gyakorlatának, a környezet-természetvédelem érdekében kifejtett pedagógiai munkának köszönhető.

Az intézmény lakótelepi környezete hasonló szociokulturális háttérű gyermekek nevelését jelenti. Vannak különbségek a családok anyagi helyzete, családszerkezete, nevelési kultúrája között, az óvodapedagógusok többféle csatornán keresztül törekednek ennek megismerésére, a szülőkkel való együttműködés kialakítására.

Óvodapedagógusaink elkötelezetten végzik munkájukat, lépést tartanak a köznevelésben bekövetkező változásokkal. Vállalkozó szellem jellemzi a nevelőtestületet az új pedagógiai módszerek kipróbálása terén is. (Néphagyományőrzés, Mozgáskotta, Okoskocka)

Az óvoda nevelőközössége legfontosabb partnerének a gyermekeket és családjaikat tekinti. Nagy hangsúlyt fektetünk az esélyteremtő, befogadó nevelésre, változatos színtereket biztosítunk a szülőkkel való kapcsolattartásra.

1. Pedagógiai programunk rendszerábrája

2. Gyermekkép

Minden gyermek maga a csoda, mással nem helyettesíthető, egyedi. Az óvodai nevelés a 3-7 éves gyermek személyiségének alakulásában egész életre meghatározó, megismételhetetlen lehetőségeket rejt.

Óvodai nevelésünk abból indul ki, hogy a gyermek szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény. Célunk az egyéni fejlődési ütem, képesség, tehetség, szociokulturális háttér figyelembevételével a hátrányos helyzetből való felzárkóztatás segítése, a tehetség kibontakoztatása. Nyitottak vagyunk a speciális nevelési igényű gyermekek inkluzív nevelésére.

Óvodai nevelésünk gyermekközpontú, szeretetteljes és befogadó, mely a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára a magas színvonalú és szeretetteljes nevelést, törekedve hátrányainak csökkentésére, ugyanakkor nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

Nevelőtestületünk az óvodai évek során befogadó, érzelmi biztonságot nyújtó szeretetteljes légkörben törekszik a gyermekek egyéni képességeinek a kibontakoztatására. Az egyenlő hozzáférés esélyével biztosítunk a számukra olyan sokféle tevékenységet, amelyek által szabadon kiteljesedhetnek, testileg-lelkileg megerősödhetnek, kibontakozhat egyéniségük.

Meggyőződésünk, hogy nevelésünk eredményessége érdekében kulcskérdés, a gyermekek én-tudata mellett a magyarság-tudat formálása is. Fontos az óvodás korú gyermekek számára, hogy megismerjék a nemzetüket éltető hagyományokat, ezekről pozitív élményeket szerezzenek, és ezáltal hiteles, követendő mintákat kapjanak.

A gyermekek, olyan külsőségekben, tartalmakban gazdag visszatérő élményeket élnek át, amelyek otthonukhoz, szülőföldjükhöz kötik őket. A gyermekek játéka, ami örömet és boldogságérzetet ad, jól ötvözhető a néphagyomány ápolásával, a természetszeretettel, s mindez alkalmanként kiegészül a családok aktív bevonásával.

Az óvodánkban kialakított néphagyományőrző és természetvédő tevékenységek elősegítik a társas kapcsolatok kialakítását, a közösségé formálódást is.

3. Óvodakép

Óvodai nevelésünkben alapelv, hogy:

- A gyermek személyiségét elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi
- A nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását
- Az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatások a gyermek személyiségéhez igazodnak.
- Nevelőmunkánk során a hagyományőrzésen keresztül megismerkednek a régmúlt értékeivel, megtanulják tisztelni azokat, ezek jó alapot szolgáltatnak későbbi kultúrájukhoz is.
- A fenntartható fejlődésre irányuló környezeti nevelésünk során is az élethosszig történő tanulás elvét és gyakorlatát érvényesítjük.
- Törekszünk arra, hogy folyamatosan biztosítsuk a lemorzsolódás szempontjából veszélyeztetettséget növelő tényezők azonosítását, célzott és személyre szabott beavatkozások, intézkedések megvalósulását.

Munkánk során törekszünk arra, hogy minden gyermeket önmagához képest fejlesszünk. A gyermekek egyéni fejlettségi fokát megismerve, differenciált képességfejlesztéssel kívánjuk elérni harmonikus, sokoldalú fejlődésüket, elősegítjük a gyermeki személyiségük kibontakoztatását, hátrányok csökkentését, biztosítva számukra az alapvető emberi és a gyermeket megillető jogot, szabadságuk tiszteletben tartását, az egyenlő hozzáférés lehetőségét. Célunk, hogy a gyermekekben megteremtődjene a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.

Valljuk, hogy szeretetteljes, érzelmi biztonságot nyújtó, derűs óvodai légkörben, a gyermeki szükségleteknek megfelelően az óvodás legintenzívebben a játékon keresztül fejlődik.

Hisszük, hogy nevelésünk során akkor hatékonyabb az ismeretek átadása, ha a gyermekeknek sokoldalú tapasztalatszerzésre és élményszerű átélésre adunk lehetőséget.

Azon dolgozunk, hogy az e feladatok sikerességéhez szükséges feltételeket folyamatosan javítsuk, a lemorzsolódás szempontjából veszélyeztetettséget növelő tényezők azonosítását követő, célzott és személyre szabott beavatkozások megvalósításával.

Céljaink eléréséhez szükségünk van partnereink támogatására, ezért a helyi köznevelési intézmények hálózatos kapcsolódásának, külső és helyi kapcsolataink erősítésére, továbbfejlesztésére törekszünk.

Célunk, hogy fejlődjön a gyermekek felelősségérzete önmaguk, szűkebb és tágabb környezetük, nemzetünk és hazánk iránt. Olyan támogató tanulási környezetet alakítunk ki, amelyben minden feltétel biztosított ahhoz, hogy a gyermekek tanulási képességei optimálisan fejlődjenek.

Célunk, hogy gyermekeink tanulási kompetenciáit egyéni képességeinek megfelelő fejlesztésével megalapozzuk az egész életen át tartó tanulás igényét és képességét.

Az IKT eszközeit használó, rugalmas tanulási utakat biztosító szemléletet előtérbe helyező nevelés-oktatás megvalósítására törekszünk, az életkori sajátosságok figyelembevétele mellett.

A mi óvodáinkban az óvodapedagógus fontosnak tartja, hogy:

- tudatos érték közvetítő, az együttműködést, altruizmust, nyitottságot, társadalmi érzékenységet, más kultúrák elfogadását segítő tevékenységet végezzen
- megvalósítsa a tevékenységek, tartalmak közötti integrációt, és ennek érdekében a kollégáival való együttműködést,
- munkáját az óvodás korú gyermekek személyiségének és tanulási képességeinek folyamatos fejlesztésének szem előtt tartásával végezze,
- a gyermekek pozitív tulajdonságait megerősítse,
- megismertesse a gyermekeket szűkebb és tágabb környezetükkel, amely segíti a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhoz való kötődés kialakulását.
- szakmai munkájával hozzájáruljon az intézmény pedagógiai programjának megvalósításához,
- pedagógiai munkáját a szabályzó dokumentumok alapján tervezze, és valósítsa meg,
- munkáját az alapos felkészülés, tervezés és a rugalmas megvalósítás jellemezze,
- az életkori, egyéni és csoportosajátosságoknak megfelelő aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő stratégiákat, módszereket tudatosan alkalmazza,
- a nevelést és fejlesztést egységként kezelje,
- minden egyes gyermekben megtalálja az értéket, a fejlődés lehetőségét,
- az egyéni fejlesztést segítő módszertant alkalmazzon,
- a gyermekek fejlődésében a folytonosságot biztosítsa,
- szociális érzékenységgel, segítőkészséggel dolgozzon,
- szakszerű, érthető, nyílt és hiteles kommunikációt folytasson
- pedagógiai helyzetekben együttműködést, kölcsönösséget, asszertivitást segítő kommunikációt alkalmazzon,
- pedagógiai munkáját előítéletektől mentesen végezze,
- az integráció, inklúzió szemléletét a gyakorlatban is megvalósítsa,
- a változtatást, változást természetesként kezelje,
- példaadó magatartás, munkavégzés jellemezze,
- felelősséget vállaljon nevelő és fejlesztő munkájáért,
- a pedagógus pálya jogi- és etikai normáit betartsa,
- elfogadja a pedagógiai tevékenységére vonatkozó építő kritikát,
- lojális legyen intézménye hitvallásához, kövesse e hitvallás által képviselt értékeket.
- a szülőkkel való folyamatos együttműködést a családok elköteleződésének támogatásáért

A pedagógusainktól elvárás, hogy ismerjék azokat a kihívásokat, szerepelvárásokat, amelyekkel napjainkban a kisgyermekes szülők szembesülnek. Ezek figyelembevételével előítélet mentes, elfogadó attitűddel, nyitott, partneri kommunikációra képesen alakítsák a szülőkkel való kapcsolatukat, támogassák őket gyermekeik nevelésében, a szülői szerepben való helytállásukban, segítsék elő, bátorítsák a családok bevonódását az intézmény életébe. Nyújtsanak támogató környezetet a szülők gyermeknevelési kompetenciáinak erősítéséhez, a szülői reziliencia fejlesztéséhez, valamint a segítő szolgáltatások igénybevételéhez

4. Óvodai nevelésünk célja és feladatai

- Nevelési programunkban biztosítjuk a nevelés optimális feltételeit, a barátságos, biztonságot nyújtó, befogadó – és esélyteremtő légkört, a gyermekbarát környezetet.
- Közvetetten segítjük az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges személyiségvonások fejlődését a tanulási képességek megalapozásával.
- Elősegítjük a környezettudatos magatartás fejlődését a szükséges ismeretek, magatartásminták, értékek közvetítésével, az életviteli szokások kialakításával.
- Erősítjük azt a nevelési stílust, mely a segítőkészséget, a pozitívumok kiemelését helyezi előtérbe a számonkérés, bírálat, negatív megkülönböztetés helyett.
- Az intézmény működésében figyelembe vesszük közvetlen – és közvetett partnereink igényeit.
- Célunk, hogy aktív szakmai együttműködésünk eredményeként óvodánk a város és a régió elismert intézményévé váljon.
- Küldetésünknek tarjuk az emberi értékek, erkölcsi normák továbbítását, (közösségi magatartási szabályok, empátia, tolerancia, másság elfogadását, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek integrációját stb.), a magyarság- tudat megalapozását, a nemzeti értékeink megismerését, átadását; megőrzését (népzene, néptánc, népi hagyományok, mesterségek stb.).
- Nevelőmunkánkkal el szeretnénk érni, hogy az általunk nevelt gyermekek nyitottak legyenek az őket körülvevő világra, a természet értékeinek megőrzésére, a környezettudatos szemléletmódra.
- Kiemelten fontosnak tartjuk óvodánk esélyteremtő szerepének és hátránykompenzációs képességének erősítését.

Óvodai nevelés programunk a néphagyományőrzés kiemelt megvalósításával átfogja a teljes óvodáskor nevelő fejlesztő munkáját, az Alapprogramban meghatározott pedagógiai alapelvek szerint. A program sajátossága, hogy az óvodai nevelést a néphagyomány-ápolás érzelmekre ható eszközrendszerével gazdagítja, amely hat a gyermekek és a családok szemlélet módjára. Az értékek átadása során fejlődnek a gyermekek tanuláshoz szükséges képességei, erkölcsi, esztétikai érzelmei, megvalósul a hazafiságra nevelés és a szocializáció.

Az Örökös Zöld Óvoda cím birtokában feladatunknak tekintjük óvodásainknál a természeti környezet megismerését, s annak védelmét a már óvodás korban is végezhető tevékenységeken keresztül. Óvodánk esélyteremtő szerepének és hátránykompenzációs képességének erősítésének érdekében fontosnak tartjuk:

- A nevelőtestület átfogó, intézményre szabott, belső intézményi innovációt támogató és komplex (kiemelten pedagógiai) fejlesztési programokba való bekapcsolódását.
- A helyi, területi és regionális ágazatközi együttműködések kialakítását, működtetését, fenntartását a kitűzött célok elérése érdekében. A minőségi nevelés nyújtásához szükséges komplex fejlesztést, valamint a lemorzsolódás szempontjából veszélyeztetett csoportok tanulási sikerességének elősegítését, az egyenlő esélyek megteremtését.

Valljuk, olyan közösségben lehet eredményesen és színvonalasan együtt dolgozni a gyermekek érdekében, ahol jó a közérzet, tere van az önállóságnak, kezdeményezésnek, kreativitásnak. Ahol minden munkatárs pozitív emberi értékekkel rendelkezik, azt mások elismerik, értékelik. Hisszük, csak közös együttneveléssel tudjuk formálni, alakítani a gyermekeket annak érdekében, hogy biztosan eligazodjanak majd a világban.

Alapvető céljaink

- ✓ A családi nevelés kiegészítéseként óvodásaink sokoldalú, harmonikus fejlődésének, a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítése, az egyéni sajátosságok, eltérő fejlődési ütem figyelembevételével.
- ✓ A gyermeki szükségletekhez, igényekhez, érési tempóhoz igazodó, a gyermeki szabadságot tiszteletben tartó, differenciált személyiségfejlesztés, hátránykompenzálás és tehetséggondozás.
- ✓ A 3-7 éves gyermekek szocializációjának segítése, a kíváncsi magatartásformák kialakítása.
- ✓ A testi-lelki és szociális érettség kialakításával az iskolai életre való felkészítés.
- ✓ A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek inkluzív nevelésének megvalósítása.
- ✓ Néphagyományőrző tevékenységeinkkel a magyarság-tudat elmélyítése
- ✓ A természeti környezet megismertetése és védelme elsődlegesen saját környezethez kapcsolódó tevékenységeken keresztül
- ✓ Befogadó, hátránycsökkentést támogató működés megvalósítása és hosszabb távon való fenntartása

Feladataink

- ✓ A befogadó, szeretetteljes óvodai légkör kialakítása, fenntartása.
- ✓ A gyermek testi és lelki szükségleteihez, igényeihez igazított játékokban, tevékenységekben megvalósuló tanulás, tapasztalatszerzés biztosítása.
- ✓ A gyermek egyéni fejlődési üteméhez alkalmazkodó komplex, differenciált személyiség-és képességfejlesztés megvalósítása, szem előtt tartva a prevenció és korrekció szükségességét.
- ✓ A tanuláshoz szükséges képességek és részképességek megalapozása a játékokban és szervezett tevékenységekbe ágyazottan.
- ✓ Az egészséges életmód szokásainak és a környezettudatos magatartás alapjainak lerakása a gyermek szociokulturális hátterének figyelembevételével.
- ✓ Az érzelmi, az erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés.
- ✓ Az anyanyelvi, és értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Céljaink megvalósítása érdekében az óvodapedagógus:

- ✓ Személyiségével, példamutató magatartásával, értékátadó modellként arra törekszik, hogy hitelesen, és eredményesen tudja átadni a nemzeti értékeket, hagyományokat.
- ✓ Csoportjában egyéni arculatot, sajátos hagyományokat alakít ki természetes anyagok felhasználásával, melyet az óvodai évek alatt folyamatosan ápol, továbbfejleszt.
- ✓ Tervező munkája során komplexen jeleníti meg az egyes hagyományőrző tevékenységeket a fejlesztés tartalmi eszközeivel – anyanyelvi, irodalmi, zenei, vizuális nevelés, mozgás, külső világ tevékeny megismerése sokoldalú harmonikus személyiség kibontakoztatását.
- ✓ Lehetővé teszi a mindennapi tevékenységekbe jól beilleszthető természetes anyagból készült játékeszközök használatát.
- ✓ Tudását folyamatosan bővíti, gyűjti a különböző népi mondókákat, kiolvasókat, gyermekjátékokat, dalokat, szólásokat, közmondásokat, találós kérdéseket, melyeket a gyermekek életkori sajátosságainak, egyéni képességeinek megfelelően tudatosan épít be a mindennapi nevelőmunkába.

4.1. Az egészséges életmód alakítása, egészségfejlesztési program

A teljes körű egészségfejlesztés célja:

Az óvodában eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét biztosító, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, óvodánk mindennapjaiban rendszer szerint működő, egészségfejlesztő tevékenységekben. Az egészséges életmód kialakítása az egészségprogramban megfogalmazott elvek, feladatok alapján valósul meg.

Az óvodában az életritmus, a táplálkozás, a testápolás, öltözködés, mozgás, pihenés megszervezésével, az ehhez kapcsolódó gyermeki tevékenységekkel biztosítjuk az egészséges életvitel igényének kialakulását, elősegítjük testi-lelki fejlődését, az életvezetési készségek másnéven a mindennapi élet készségeinek kialakulását, hozzájárulunk az egész személyiség fejlődéséhez.

Egészséges, tiszta, biztonságos környezet megteremtése, higiénias szabályok kialakítása, az óvodás gyermek saját testi gondozásának megtanítása és mozgásigényének kielégítése csak egészséges környezetben történhet.

Az óvodapedagógus feladata:

- ✓ A balesetveszély elkerülése érdekében a gyermekek által használt eszközöket fokozott odafigyeléssel kezeli, szükség esetén kezdeményezi javítását, cseréjét. Az udvari, vagy játszótéri játékoknál, sétán, felhívja a gyermekek figyelmét a helyes eszközhasználatra, a biztonságos játék és közlekedés szabályaira.
- ✓ Stabil szokásrendszert alakít ki a higiénias szabályok betartását illetően.
- ✓ Folyamatosan felhívja a figyelmet a házirendben rögzített szabályok betartására.
- ✓ A gyermekek testi képességeit folyamatosan fejleszti, a harmonikus, összerendezett mozgásfejlődését elősegíti.
- ✓ Védi és edzi a gyermekeket, alakítja az egészséges életmód, a testápolás, az egészségmegőrzés szokásait.
- ✓ Fejleszti a gyermekek életvezetési képességét ezen belül az önállóságot, szocializációt, önbizalmat, gondolkodást, hatékony kommunikációt.
- ✓ A gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges, nyugodt és biztonságos környezetet biztosít.
- ✓ Biztosítja az óvodában a gyermekek mentálhigiénés védelmét.
- ✓ A különleges bánásmódot igénylő, ezen belül a sajátos nevelésű igényű gyermekek esetében speciális szükségleteket kielégíti, a megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatokat lát el.
- ✓ Személyes példaadással, az ünnepekhez kapcsolt szokásrendszer alakításával a gyermekek megfelelő étkezési szokásainak alakítására törekszik.

Az egészségvédelem területei

- ✓ Egészséges táplálkozás
- ✓ Mindennapos mozgás, szabad levegőn való tartózkodás
- ✓ Tisztálkodás
- ✓ Öltözködés
- ✓ Pihenés, szabadidő hasznos eltöltése
- ✓ Helyes életritmus,
- ✓ Napirend
- ✓ Testi és lelki egészség fejlesztés, a viselkedési függőségek kialakulásának megelőzése
- ✓ A bántalmazás, erőszak megelőzése
- ✓ Baleset megelőzés és elsősegélynyújtás

Egészséges táplálkozás

Az egészségfejlesztési program az óvodás gyermekek egészséges táplálkozási szokásainak megerősítését és az óvodai étkeztetés otthoni kiegészítésének szorgalmazását szolgálja. Az egészséges táplálkozás megvalósulása az ételmezési normán, az étrend összeállításán, a pedagógusok egészségpedagógiai kulturáltságán és a szülők segítő együttműködésén is múlik.

Az óvodapedagógus feladata:

- ✓ Tájékozik a gyermekek esetleges ételérzékenységről.
- ✓ Nyugodt, kulturált étkezési körülményeket biztosít.
- ✓ A szülőket partnerként megnyerve ösztönzi az egészséges élelmiszerek fogyasztását ünnepek, rendezvények alkalmával is.
- ✓ Tálaláskor figyelembe veszi az egyéni igényeket.
- ✓ Gondoskodik arról, hogy a gyermekeknek az egész nap folyamán lehetőségük legyen a folyadékpótlásra.
- ✓ Az ünnepek alkalmával az egészségtelen édességek nyújtotta örömök helyett élményszerű társas együttlétet biztosít /társak figyelmessége, szeretete, az együttlét öröme, a társra figyelés/. Megtapasztaltatja a gyermekekkel, hogy nem az evés, ivás nyújtja a legnagyobb örömet az ünnepek során.
- ✓ Az ismeretek rögzítését az élményszerű tapasztalatszerzés, cselekedtetés segíti /piaci séta, vásárlás, salátakészítés, ételek elkészítése/.
- ✓ A dajkával közösen az egészséges táplálkozásra nevelés érdekében tapintatosan ösztönözi a gyermekeket az új ételek megkóstolására, maga is példát mutat, pozitív minta kiemelésével rögzíti a helyes táplálkozás szokásait.

Mindennapos mozgás

Az óvodapedagógus feladata:

- ✓ Változatos napi és heti rendben biztosítja a gyermek mozgásigényének folyamatos kielégítését. A mindennapos irányított testmozgás részét képezhetik a zenére, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatok, (népi) játékok és táncok (kiemelten a néptánc), amelyek jelentős mértékben segítik a mozgáskultúra játékos, táncos úton történő fejlesztését.
- ✓ Minden nap szervez mozgásos tevékenységet a csoportszobában, tornateremben vagy tornaszobában, udvaron.
- ✓ Úgy szervezi a napirendet, hogy a gyermekek nagyfokú mozgásigénye kielégüljön.
- ✓ Lehetővé teszi a minél változatosabb mozgásformák kipróbálását és gyakorlását csoportszobában, tornaszobában, tornateremben, udvaron.
- ✓ Időjárástól függően törekszik a szabadban történő mindennapos mozgás megvalósítására.
- ✓ Lehetőség szerint, a gyermekek életkorához igazodva sétákat, kirándulásokat szervez.
- ✓ A nyári napirendet az egész napos levegőn való tartózkodásra építi, biztosítva az egészséges kint tartózkodás feltételeit.

Tisztálkodás

Az óvodapedagógus feladata:

- ✓ A napirend keretei között elegendő időt biztosít a gondozási teendők egyéni tempó szerinti végzésére.
- ✓ A tisztálkodási folyamatot megismerteti, kialakítja a helyes sorrendet és technikát, folyamatosan biztosítja az ehhez szükséges feltételeket.
- ✓ Fokozott figyelmet fordít a gyermekek fogápolási szokásainak alakítására, eközben a takarékos vízhasználatra is felhívja a figyelmet.
- ✓ A tisztaság alapvető fontosságát, a betegség, a fertőzések megelőzésének jelentőségét életkor specifikus módszerekkel, folyamatosan tudatosítja a gyermekekben.

Öltözködés

Az óvodapedagógus feladata:

- ✓ A dajkával együttműködve elegendő időt és segítséget biztosít az öltözködéshez, kialakítja a megfelelő helyet a ruházat elkülönített tárolására.
- ✓ A szülővel való kapcsolattartás során kéri a szülőket a kényelmes, egészséges benti és kinti ruha, váltócipő és pótruha biztosítására.
- ✓ Ösztönzi a gyermekeket, hogy hőérzetüknek megfelelően vetkőzzenek le, ill. öltözzenek fel.
- ✓ Tájékoztatja a szülőket az egészséges cipőviselés fontosságáról, a lúdtalp valamint a balesetveszély megelőzése érdekében.
- ✓ Kéri a szülőket a szervezett mozgáshoz a tornafelszerelés biztosítására.
- ✓ Ösztönzi a szülőket arra, hogy óvodai ünnepeken az alkalomhoz illő ruhában jelenjenek meg a gyermekek.

Pihenés

Az óvodapedagógus feladata:

- ✓ A csoport szükségleteinek megfelelően és a fertőzésveszély csökkentése érdekében gondoskodik a nyugodt pihenés feltételeinek megteremtéséről. (szellőztetés, légfertőtlenítés, sötétítés, ágyak kellő távolságra történő lerakása)
- ✓ A gyermekek elalvását, kényelmét, biztonságát segítő szokásrendszert alakít ki (felesleges ruházat levetése, meleg takaró, mesélés, éneklés, relaxációs zenehallgatás, testi közelség, puha tárgyak, gyertya, párologtató).
- ✓ A pihenés időtartamát a gyermek szükségletéhez igazítja, az ébren lévő gyermeknek csendes tevékenységet biztosít.
- ✓ Lehetővé teszi, hogy a gyermek kedves, apró, személyes tárgyát magához vehesse.

Helyes életritmus

Az óvodapedagógus feladata:

- ✓ A gyermek óvodában töltött idejét élettani szükségleteik figyelembevételével tudatosan tervezi.
- ✓ A családdal együttműködve fokozatosan, az életkori és egyéni sajátosságoknak megfelelően alakítja a helyes életritmust.
- ✓ Az étkezések, a szabad játéktevékenységek, a kötött és kötetlen foglalkozások célszerű megszervezésével egy nyugodt, kiegyensúlyozott napirendet biztosít.

Testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek kialakulásának megelőzése

Az óvodában folyó lelki egészségfejlesztés célja, hogy elősegítse a kiegyensúlyozott pszichés fejlődést, támogassa a gyermekek esetében a környezethez történő alkalmazkodást, felkészítsen, és megoldási stratégiákat kínáljon a környezetből érkező ártalmas hatásokkal szemben, így csökkentve a káros következményeket.

Az óvodapedagógus feladata:

- ✓ Az egészség megőrzéséhez szükséges magatartásformák megismertetése, rögzítése, a nem kívánatos magatartásformák elkerülése, a folyamatos és fokozatos ismeretnyújtás a gyermekek életkori sajátosságainak figyelembevételével.
- ✓ A gyermekek testi és pszichikai feltöltődése érdekében - a szülők bevonásával – az optimális napirend, hétvégi napirend kialakítása.
- ✓ A szülők szemléletformálása, meggyőzése a gyermekek TV-nézéssel, számítógép, tablet, okostelefon használatával töltött napi óraszámának csökkentése érdekében, mely elősegítheti a pihentebb idegrendszert, lehetőséget biztosítva a kognitív képességek optimális fejlődéséhez.

A bántalmazás, erőszak megelőzése

A gyermek bántalmazása és elhanyagolása (rossz bánásmód) magában foglalja a fizikai és/vagy érzelmi rossz bánásmódot, a szexuális visszaélést, az elhanyagolást vagy hanyag bánásmódot, a kereskedelmi vagy egyéb kizsákmányolás minden formáját. Elhanyagolást jelent, ha a szülő, gondviselő rendszeresen elmulasztja a gyermek alapvető szükségleteinek kielégítését, védelmét, felügyeletét. Érzelmi bántalmazást jelent a rendszeres, hosszú időn át tartó érzelmi rossz bánásmód, amely súlyos, és tartósan káros hatással van a gyermek érzelmi fejlődésére. Ide tartozik a gyermekben az állandó félelem érzet vagy szorongás keltése, megszegényítés, kritizálás, érzelmi zsarolás, a gyermek kihasználása. Szexuális bántalmazást jelent a gyermek bevonása olyan szexuális aktivitásba, amelyre a gyermek koránál, fejlettségi állapotánál fogva nem érett.

Baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás

Az óvodapedagógus feladata:

- ✓ Tudatosítja a gyermekekben, hogy egy kis odafigyeléssel és óvatossággal rengetek baleset és a vele járó fájdalom elkerülhető lenne.
- ✓ Ismerteti az óvodai nevelési év elején, valamint szükség szerint, a tevékenységek megkezdésekor és a játékeszközök használatba vétele előtt a védő óvó előírásokat. Kitér az egészségük és testi épségük védelmére vonatkozó előírásra, a foglalkozásokkal együtt járó veszélyforrásokra, a tilos és az elvárható magatartásformákra.
- ✓ A védő-óvó előírásokat a gyermekek életkorának és fejlettségi szintjének megfelelően ismerteti. Az ismertetés tényét a csoportnaplóban dokumentálja.

A gyermeki fejlődés jellemzői óvodáskor végére

A gyermek:

- ✓ önállóan végzi a testápolási teendőket,
- ✓ a kulturált étkezés szokásainak megfelelően, önállóan étkezik, készség szinten használja az evőeszközöket,
- ✓ törekszik az asztal rendjének, tisztaságának megtartására,
- ✓ önállóan, megfelelő sorrendben vetkőzik, öltözik, ruháit rendben tartja,
- ✓ csizmáját, cipőjét letisztítja, cipőfűzőjét megkötöti.

A gyermek tevékenységei:

- ✓ bekapcsolódik az óvodapedagógus által kezdeményezett és szervezett tevékenységekbe,
- ✓ egyéni szükségleteinek, életkori sajátosságainak megfelelően étkezik, használja az evőeszközöket,
- ✓ a mosdóban használja a tisztálkodási eszközöket,
- ✓ egyéni képességeihez mérten öltözködik,
- ✓ használja a mozgásfejlesztő eszközöket,
- ✓ részt vesz az évszaknak megfelelő mozgáslehetőségekben,
- ✓ részt vesz orvosi szűrővizsgálatokon,

4.2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Óvodás korban a gyermekek személyiségén belül az érzelmek dominálnak, ezért elengedhetetlen, hogy az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, szeretetteljes, derűs, kiegyensúlyozott légkör vegye körül, ahol biztosított a fejlődésükhöz szükséges sokféle, változatos élmény és tevékenység. A csoportnak igen fontos szerepe van ebben, mivel a család hatásait kiegészíti és a szocializáció egyéb lehetőségeit biztosítja, amely fontos az iskolai alkalmasság szempontjából is.

Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés, a társadalmi szerepek elsajátítása alapvető, személyiségfejlesztő. Ennek része kell, hogy legyen az erkölcsi nevelés, az akarat tulajdonságok fejlesztése, az erkölcsi érzelmek alakítása, a táj-és szülőföld szeretetére nevelés, a munkához való pozitív viszony, az egymással szembeni tolerancia, a keresztény kulturális értékek megismerése, mélyítése, nyitottság az új értékek befogadására. Óvodánkban a gyermekeket annak elfogadására, megértésére neveljük, hogy az emberek különböznek egymástól.

Programunk sajátossága, hogy az óvodai nevelést a néphagyomány-ápolás érzelmekre ható eszközrendszerével gazdagítja, amely hat a gyermekek és a családok szemlélet módjára is. Meggyőződésünk, hogy fontos az óvodás korú gyermekek számára, hogy megismerjék a nemzetüket éltető hagyományokat, ezekről pozitív élményeket szerezzenek, és ezáltal hiteles, követendő mintákat kapjanak.

Az óvodapedagógus feladata:

- ✓ Bővíti a gyermekek közötti kapcsolatrendszert, társas szükségleteik kielégítésére törekszik.
- ✓ Fejleszti szociális érzékenységüket. Az óvodába kerüléstől fokozatosan és folyamatosan ismerteti meg a gyermekeket közvetlen környezetükkel, a néphagyományokkal, népmesékkal, népi énekes játékokkal, erősítve ezzel a gyermekek nemzeti identitástudatát.
- ✓ Alakítja az erkölcsi és akarat tulajdonságokat. Nevelőmunkája során folyamatosan törekszik a keresztény értéknek is megjelenő legfontosabb tulajdonságok: szeretet, jószág, önzetlenség, tolerancia, megbocsátás - alakítására.
- ✓ Az intézmény összes alkalmazottjával mintát ad a helyes kommunikációra.
- ✓ Pozitív érzelmi töltettel segíti a szociális érzékenység fejlődését, az én-tudat alakulását (együttérzés, bizalom, örömszerzés, bánat stb. átélése).
- ✓ Kialakítja a gyermekekben saját érzelmeik kifejezésének képességét, viselkedésükben a pozitív tulajdonságok értékét, valamint az erkölcsi érzelmekhez való helyes viszonyukat.
- ✓ A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében magas szintű elfogadással, toleranciával, empátiával, hitelességgel segíti az inkluzív nevelés megvalósulását.

A jutalmazás, értékelés elvei:

A jutalmazás mindig konkrét, a gyermekek számára érthető, a társak számára is motiváló hatású. Tárgyi jutalmazást csak ritkán, indokolt esetben alkalmazunk.

A fegyelmező intézkedések mindig a gyermekek viselkedésének közösség ellenességére irányulnak, a pillanatnyilag adott magatartást ítélik el és nem a gyermeket. Elkülönítés /csoport területéről/, étel, levegőzés vagy szeretet-megvonás nem alkalmazható.

Az óvodapedagógus feladata:

- ✓ Az értékelést fontos személyiség- és közösségalkító tényezőként alkalmazza.
- ✓ Az óvodában a pozitív értékelést alkalmazza elsődlegesen, melynek formája a jutalmazás és ennek előlegezett formája, a biztatás, érzelmek kifejezése, kiemelt - megtisztelő feladatadás, a gyermek számára kedves tevékenység biztosítása.
- ✓ Mintaadással, áttéreléssel, megbeszéléssel erősíti a gyermekek helyes megnyilvánulásait, és ezzel alakítja a pozitív motivációkat.

A befogadás

A befogadás folyamatában az óvodai életbe újonnan kerülő gyermek megszerzi biztonságát, elfogadja az óvodapedagógust, az óvodás társait és az óvodai élet szokásait, beilleszkedik.

A sikeres befogadáshoz alkalmazott módszerek, eljárások:

- ✓ Bölcsődés gyermek esetében konzultáció a gondozónővel.
- ✓ Valamennyi dolgozó törekszik a szeretetteljes, tapintatos légkör kialakítására a szülővel és gyermekkel egyaránt.
- ✓ Folyamatos információcsere megvalósítása a szülőkkel és kolléganőkkel.
- ✓ Lehetőség szerint a gyermekek óvodában töltött idejének emelése fokozatosan történik.
- ✓ A kiemelt figyelmet igénylő gyermekekről befogadás előtt alaposabb tájékozódás, egyéni igény szerinti, szülőkkel egyeztetett befogadási folyamat megvalósítása indokolt.
- ✓ A biztonságérzetet segítő, megnyugtató tárgyak behozatalának preferálása elősegíti a zökkenőmentes befogadást.

4.3. Az anyanyelvi nevelés, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés, értelmi fejlesztés átfogja az óvodai nevelőmunka minden területét, eredményes megvalósítása hozzájárul a gyermek személyiségének teljes kibontakoztatásához, az iskolai képességek megalapozásához, valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Változatos tevékenységi formákon keresztül a gyermekek megismerkednek természeti és társadalmi környezetükkel, mindeközben fejlődnek értelmi és anyanyelvi képességeik, melynek segítségével képesek lesznek az őket körülvevő világban eligazodni.

Az anyanyelvi és értelmi fejlesztés fókuszában a gyermekek szocializációjának elősegítése, egyéni fejlesztésének biztosítása, cselekvésbe ágyazott képesség fejlesztése, az iskolára való alkalmasságának elősegítése áll. Mindez a gyermekek spontán érdeklődésére és ösztönös tudásvágyára, kíváncsiságára, élményeikre alapozva, az egyéni sajátosságokat figyelembe véve, differenciáltan, cselekvésbe ágyazva történik, mely átfogja az óvodai nevelőmunka egészét. A kommunikáció által erősödik a gyermek biztonságérzete, növekszik tájékozottsága, gazdagodnak ismeretei, kapcsolatai, fejlődik beszédképessége, beszédértése, anyanyelvi kultúrája. A beszédfejlesztés magába foglalja a beszédszervi izomzat ügyességét, erősítését és koordinálását segítő gyakorlatok játékos formában történő végeztetését is.

Az anyanyelvi nevelés során figyelmet fordítunk a lassabban fejlődő gyermekekre, hogy időben részesüljön szakember segítségével, valamint a nyelvi hátrányokkal küzdő nemzetiségi gyermek esetében a korrekcióban.

A hagyományőrző szemléletű nevelés tudatosan ráirányítja a figyelmet az anyanyelv szépségeire. A gyakori mondókázás, népi rigmusok, a mindennapos mesélés, az éneklés, a hagyományápoló tevékenységek gyakorlása által a gyermek intenzívebben részesül az anyanyelv élményében. Elvezeti a gyereket a beszéddallam, az anyanyelv ritmusának megérzéséhez.

4.3.1. Anyanyelvi nevelés és fejlesztés

Az óvodapedagógus feladata:

- ✓ Megismeri a család anyanyelvi kultúráját, az eredményesség érdekében törekszik, hogy partnerré váljanak a szülők gyermekük anyanyelvi nevelésében.
- ✓ Ösztönzi a szülőket arra, hogy gyermekeikkel sokat beszélgessenek, meséljenek nekik.
- ✓ Tudatosan és folyamatosan megfigyeli a gyermekek beszédét, ezzel megismeri azt a beszédszintet, amelyről elkezdheti a csoport, illetve az egyes gyermekek fejlesztését.
- ✓ A gyermekek anyanyelvi és értelmi képességeinek alakulásáról tájékozódik a megfigyelésekkel, képességmérésekkel, az eredmények függvényében megtervezi a gyermekek differenciált fejlesztését. Elvégzi a szükséges dokumentálást.
- ✓ Nyugodt, kiegyensúlyozott, szeretetteljes csoportlétkör kialakításával eléri, hogy
- ✓ a gyermekek szívesen és bátran beszéljenek, kérdezzenek a felnőttektől és társaiktól egyaránt.
- ✓ Élmény gazdag környezetet terem, anyanyelvi játékokat szervez.
- ✓ A fejlesztő játékokat tudatosan tervezi, melynek során a beszédszervek ügyesednek, a beszédkedv erősödik, a hallás, beszédhallás fejlődik, az auditív ritmus és emlékezet bővül, a fonológiai kódoláshoz szükséges képességek megalapozódnak.
- ✓ Fogalomhasználatra pontos, a 3-7 éves korosztály fejlettségéhez igazodó mintát nyújt példamutató beszédével, helyes stílusával, változatos szóhasználatával.
- ✓ A bábjáték és a drámajáték elemeit az anyanyelvi nevelés legfontosabb eszközeként alkalmazza.
- ✓ Differenciált fejlesztéssel elősegíti mind a beszédében gátolt, mind a kiemelkedően gazdag szókinccsel rendelkező, választékosan beszélő gyermekek beszédképességének fejlődését.
- ✓ Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére neveli a gyermekeket.
- ✓ Törekszik arra, hogy megismertesse a gyermekeket a régies, népi nyelvezettel, tárgyakkal, neveikkel, használatukkal, szavak jelentésével.
- ✓ Az óvodai élet egészében törekszik a gyermekek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására.
- ✓ Ösztönzi a gyermekek verbális és nem verbális kommunikációját.
- ✓ A gyermekek kérdéseire mindig válaszol, személyre irányuló figyelmet biztosít.
- ✓ Olyan beszédfigyelmet alakít ki a gyermekekben, hogy legyen türelmük egymást meghallgatni.
- ✓ Figyelmet fordít a gátlásos gyermekekre, empátiájával törekszik a szóbeli aktivizálásra.
- ✓ Odafigyeléssel kezeli az ingerszegény, rossz szociális háttérrel rendelkező gyermekek szűk ismereteinek, szókincsének bővítését.
- ✓ Lehetőséget biztosít a különösen fejlett kommunikációs készségekkel rendelkező, tehetséges gyermekek kreatív megnyilvánulására.
- ✓ Figyelemmel kíséri az előforduló beszédhibákat, a súlyosan beszédhibás, illetve megkésett beszédfejlődésű gyermekeket további vizsgálatokra, szakemberekhez irányítja
- ✓ Tanköteles korú gyermekek esetében fokozottabban együttműködik a logopédussal a szűrővizsgálatok lebonyolításában, különös tekintettel az év közben érkező gyermekekre.

- ✓ Folyamatosan kapcsolatot tart a logopédussal. A szerzett tapasztalatokat, ismereteket beépíti a gyermek egyéni fejlesztési tervébe.
- ✓ Anyanyelvi játékokat tervez és szervez
- ✓ Tudatosan beilleszti a mindennapok nyelvezetébe a néphagyományokhoz kötődő kifejezéseket, a gyermekek életkori sajátosságait figyelembe véve megmagyarázza azt.
- ✓ A jeles napokhoz és néphagyományokhoz kötődő rigmusokat, verseket tudatosan kutatja és beilleszti a mindennapi tevékenységekbe.

A gyermek

- ✓ az óvodai élet minden tevékenységében életkorának és fejlettségének megfelelően, szívesen kommunikál,
- ✓ beszélget a társaival és a felnőttekkel, nonverbális eszközökkel is kifejezi magát,
- ✓ odafigyel és megérti környezete nonverbális közléseit,
- ✓ az óvodapedagógus által megkezdett mesét befejezi, önállóan mesél, történeteket talál ki, folyamatosan, érthetően kommunikál, beszél,
- ✓ aktívan használja a már meglévő szókincsét,
- ✓ képes gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal kifejezni,
- ✓ tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat,
- ✓ minden szófajt használ, különböző mondat szerkezeteket, mondatfajtákat alkot,
- ✓ nyugodtan, figyelmesen végig hallgatja az óvodapedagógust és társait,
- ✓ ismeri a néphagyományokhoz, jeles napokhoz kötődő kifejezéseket, azok tartalmát és helyesen használja azokat.
- ✓ használja képzeletét,
- ✓ mondókákat, verseket mond, rövid rigmusokat improvizál,
- ✓ ismert meséket, kitalált történeteket jelenít meg bábokkal, dramatizál,
- ✓ szituációs játékok során, nyelvi fordulatokat, udvariassági kifejezéseket gyakorol,
- ✓ anyanyelvi játékokat játszik,
- ✓ drámajátékokat játszik.
- ✓ megismerkedik a néphagyományokhoz kötődő szavakkal, kifejezésekkel, mondókákkal, rigmusokkal.

A gyermeki fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A gyermek

- ✓ folyamatosan, érthetően kommunikál, beszél,
- ✓ aktívan használja a már meglévő szókincsét,
- ✓ képes gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal kifejezni,
- ✓ tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat,
- ✓ minden szófajt használ, különböző mondat szerkezeteket, mondatfajtákat alkot,
- ✓ nyugodtan, figyelmesen végig hallgatja az óvónőt és társait,
- ✓ beszédét személyiségének és az aktuális helyzet által kiváltott érzelmének megfelelő,
- ✓ természetes gesztusokkal, arcjátékkal kíséri,
- ✓ ismeri a néphagyományokhoz, jeles napokhoz kötődő kifejezéseket, azok tartalmát és helyesen használja azokat.

4.3.2. Értelmi nevelés és fejlesztés

Célja a pszichikus funkciók és részképességek fejlesztése.

Az óvodapedagógus feladata:

- ✓ Figyelembe veszi a gyermekek értelmi fejlesztése, nevelése során a gyermekek már meglévő tapasztalatait, élményeit és ismereteit; a nevelés során épít azokra.
- ✓ A gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságra épít, minél több érzékszervre ható tapasztalatszerzést, megfigyelési lehetőséget biztosít.
- ✓ Olyan változatos tevékenységeket biztosít, melyeken keresztül a gyermek dolgokról, jelenségekről természetes környezetben, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben tapasztalatokat szerezhet.
- ✓ Megvalósítja a gyermek spontán ismereteinek rendszerezését, bővítését, a kognitív képességek, kreativitás fejlesztését.
- ✓ Élmények nyújtásával, mesehallgatással, játékos tevékenységek biztosításával fejleszti a képzeletet és fantáziát.
- ✓ Az ismeretanyag cselekvő és kísérletező jellegű feldolgozásával megalapozza a későbbi problémamegoldó gondolkodás kialakulásának feltételeit.
- ✓ A problémák változatos megfogalmazásával az egyéni válasz keresésére ösztönöz.
- ✓ Lehetőséget biztosít az értelmi nevelés során a gyermekek spontán ismereteinek a rendszerezésére, különböző tevékenységekben, élethelyzetekben való gyakorlására.

5. Az óvoda sajátos személyi és tárgyi feltételei

Személyi feltétel

Az óvoda arculatában meghatározó jelentőségűnek tekintjük dolgozóink felkészültségét, emberi értékeit. Az óvoda egységesen, magas színvonalon megvalósuló pedagógiai munkájának feltétele az óvodapedagógusok folyamatos önképzése, továbbképzése, önálló tanulása. Az óvodában folyó belső továbbképzés alapját a bemutató foglalkozások, a beszámolók, a munkaközösségi foglalkozások adják, amelyek segítik az óvodapedagógiai változásokkal történő lépéstartást.

Fontos a nevelőtestület önálló alkotó óvodapedagógiai munkájának segítése és értékes szakmai ötletek közkinccsá tétele, valamint az új kolléganők óvodánk közösségébe való beilleszkedésének támogatása. A bemutató foglalkozásokon való részvételi lehetőség igény és érdeklődés szerint, kölcsönös betekintési alkalmat ad egymás nevelőmunkájába.

Óvodánk nevelőtestülete megfelelő kompetenciával kezeli és fejleszti az átlagtól eltérő fejlődésű, helyzetű gyermekeket, melynek megvalósulásához törekszik folyamatosan megszerzi a megfelelő képzettséget. Célunk a színvonalas kisgyermekkorai nevelés biztosítása minden gyermek számára, különösen a hátrányos helyzetű, illetve a sajátos nevelési igénnyel rendelkező, ezen belül a fogyatékkal élő, valamint a tehetséges gyermekek részére. Ezért az elkövetkezendő években óvodapedagógusaink tervezett akkreditált továbbképzéseinek irányultságát – az érintettek igényeire is alapozottan – kiemelten a pedagógiai programunkban megfogalmazott cél és feladatrendszer határozza meg.

Óvodánk nevelőtestülete megfelelő kompetenciával kezeli és fejleszti az átlagtól eltérő fejlődésű, helyzetű gyermekeket, melynek megvalósulásához törekszik folyamatosan megszerezni a megfelelő

képzettséget. A néphagyományőrző és „Zöld Óvoda” -i tartalmakat megvalósító nevelőmunka folyamatosan jó gyakorlata érdekében szükségünk van a belső és külső továbbképzéseken való részvételre, az önfejlesztés megvalósítására. Óvodapedagógusaink nyitottak és elfogadóak a hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeit felé, arra törekszenek, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét. Programunk megvalósulását segíti óvodapedagógusaink alapképzettsége és egyéb szakirányú végzettségei.

Az óvoda tárgyi feltételei

Az óvoda objektív feltételrendszerének a fejlesztése az óvoda évenkénti költségvetési keretének a függvénye, melyet a Fenntartó a mindenkori gazdasági helyzetnek megfelelően biztosít. Az óvoda tárgyi feltételei közül azokat az eszközöket, amelyeket a gyermekek használhatnak számukra hozzáférhető módon és a gyermekek biztonságát szem előtt tartva kell kihelyezni. Folyamatos felülvizsgálatukra nagy gondot kell fordítani.

A gyermekek mindennapi tevékenységéhez kapcsolódó helyiségek biztosítottak az intézményben, felszereltségük megfelelő, esztétikus, otthonos, barátságos. Örökös Zöld Óvoda révén igyekszünk minél több természetes anyagot felhasználni a díszítés és képességfejlesztés során. A tornaszoba mozgásfejlesztő eszközökkel jól felszerelt. A fejlesztőszobaként funkcionáló óvodai helyiség berendezése és eszközellátottsága megfelel a gyermekek tervszerűen végzett fejlesztő tevékenységeinek megvalósítására és ez a szoba ad helyet a logopédus és az utazó gyógypedagógus fejlesztő terápiáinak is.

Az óvoda tárgyi feltételeinek javításához az alábbi forrásokat vesszük igénybe:

- ✓ Éves költségvetés
- ✓ Pályázatok
- ✓ Az óvodák alapítványának támogatása
- ✓ Szponzori támogatás
- ✓ Képviselői támogatás
- ✓ Szülői felajánlás
- ✓ A nevelőtestület hozzájárulása.

6. Az óvodai élet megszervezése

A teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek szervezése, vezetése az óvodapedagógus által történik. Óvodai nevelésünket a jóváhagyott Pedagógiai Program alapján valósítjuk meg; melynek hatékonyságát meghatározza az óvodapedagógus egyénisége. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a dajkával. Az óvodai élet szervezésében a gondozás kiemelt szerepet kap.

6.1 Az óvodai élet tervezése

Csoportok kialakítása:

Tagóvodánkban vegyes és azonos életkorú gyermekcsoportokat alakítunk ki.

A csoportszerkezet alakításánál figyelembe vesszük:

- ✓ a helyi sajátosságokat
- ✓ a gyermekek életkorát
- ✓ a szülői igényeket
- ✓ óvodapedagógus beállítottságát

Csoportnapló

Az óvodapedagógus pedagógiai munkáját a Pedagógiai Programnak megfelelően tudatosan tervezi. A tervezést és megvalósítást elektronikusan az oviKRÉTA felületén található csoportnaplóba dokumentáljuk. A nevelési és tevékenységi tervek, a kitűzött céloknak megfelelően, egymásra épülve készülnek. A nevelési tervet és annak beszámolóját a csoportokban dolgozó óvodapedagógusok félévente készítik el. A szervezett tevékenységek tervezése egy vagy több hetes lebontásban az aktualitásnak megfelelő témában (évszak, jeles nap, hagyomány,) vagy projektek alkalmazásával, szeptember 1-től május 31.-ig történik.

Fejlődési napló

A gyermekek fejlődésének nyomon követése óvodánkban a gyermek óvodába lépésétől az óvodáskor végéig tartó folyamatos feladat. Az óvodai megismerés elsődleges eszköze a meghatározott céllal, tervszerűen, rendszeresen végzett megfigyelés, elsősorban spontán játékban. Ez nem zárja ki a szervezett tevékenységek során történő információszerzés lehetőségét. A megfigyelések tapasztalatainak rögzítése az oviKRÉTA felületén megtalálható „A gyerek fejlődésének nyomonkövetése” dokumentumban történik.

A gyermek fejlődésének nyomonkövetése dokumentum tartalma:**Anamnézis lap****Életszakasz: óvodakezdés előtt**

- ✓ A gyermek általános egészségi állapota
- ✓ A gyermek mozgás- és beszédfejlődésének jellemzői
- ✓ Egyéb jellemzők

Életszakasz: óvodakezdés

- ✓ A gyermek beszéd- és mozgásfejllettségének jellemzői
- ✓ A gyermek szociális, érzelmi fejlettségének jellemzői
- ✓ A gyermek szokásai, önállósági szintje
- ✓ A gyermek általános egészségi állapota
- ✓ Egyéb

Értékelési szempontok:**A gyermek motoros fejlettsége**

- ✓ nagymozgás
- ✓ finommozgás
- ✓ vizuomotoros mozgás

A gyermek kommunikációs fejlettsége

- ✓ beszédértés
- ✓ beszédprodukció

A gyermek szociális fejlettsége

- ✓ társaskapcsolatok
- ✓ játék
- ✓ éneklődés

A gyermek önállóságának fejlettsége

- ✓ önállóság
- ✓ önszabályozás
- ✓ szokások

A gyermek kognitív fejlettsége

- ✓ megismerő funkciók

Napirendünk

Az óvoda napirendjének összeállítása során az óvodapedagógus törekszik a gyermekek egészséges fejlődéséhez szükséges biológiai és pszichológiai feltételek megteremtésére. A tevékenységeket a gyermekek érdeklődésének, fáradékonyságának és egyéni szükségleteinek figyelembevételével szervezi. A napirend rugalmassága ellenére a főbb kereteket megtartja a szokásrendszer alakulása, a biztonságérzet és tájékozódás érdekében. A különféle tevékenységek szervezésénél arra törekszik, hogy azok lehetőség szerint folyamatosan, a gyermekek felesleges várakoztatásának kiküszöbölésével folynak.

	Időkeret	Tevékenységek
Délután	6.00-7.00	A gyermekek folyamatos érkezése, játék az összevont csoportokban
	7.00-10.00	Szabad játék, tevékenységekben megvalósuló tanulás, testápolás, folyamatos tízórai
	10.00-11.30	Szabad játék, differenciált képességfejlesztés, tapasztalatszerzés csoportszobában, szabadban, fejlesztő szobákban
	11.30-13.00	Tervezett, szervezett tevékenységek, mozgás Készülődés az ebédhez, testápolás, munka jellegű tevékenységek (naposi munka), ebéd
	13.00-14.45	Testápolás (fogmosás), készülődés a pihenéshez, pihenés, 14.00-tól az ébren lévő gyermekek csendes tevékenységet folytathatnak az erre kijelölt helyen. Egyéni képességfejlesztés
Délután	14.45-15.30	Folyamatos ébredés, testápolás, készülődés az uzsonnához, uzsonna, testápolás
	15.30-17.00	Szabad játék a csoportszobában vagy az udvaron, egyéni képességfejlesztés

Hetirendünk

A hetirend pedagógiai programunknak megfelelően a komplexitás elvét követi.

Alapja a kötetlenség, kivétel a szervezett mozgás, melyet heti egy, illetve két alkalommal, kötelező jelleggel, előre megtervezett napokon tartanak a csoportok.

Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
Mindennapos	Mindennapos	Mindennapos	Mindennapos	Mindennapos
mozgás/	mozgás/	mozgás/	mozgás/	mozgás/
szervezett	szervezett	szervezett	szervezett	szervezett
mozgás	mozgás	mozgás	mozgás	mozgás

A külső világ tevékeny megismerése

Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

Ének, zene, népi játék, tánc

Verselés, mesélés

Anyanyelvi nevelés

Az óvodapedagógus feladata

- ✓ A testi-lelki harmónia kialakításához megteremti a rugalmas napirendet és heti rendet.
- ✓ A tevékenységek tervezésénél és szervezésénél megfelelő időkeretet biztosít a gyermeki szükségletek számára. Figyelembe veszi a gyermekek aktuális állapotát, érdeklődését, terhelhetőségét.
- ✓ Az egész nap folyamán biztosítja a folyamatosságot.
- ✓ A tevékenységek szervezésénél előtérbe helyezi a játék kiemelt szerepét, a legtöbb időt erre fordítja.
- ✓ A játékhoz megfelelő helyet, időt, eszközt biztosít és olyan harmonikus légkört teremt, amelyben felszabadultan tevékenykedhet a gyermek.
- ✓ A helyes életritmus kialakításánál nagy hangsúlyt fordít a szokások alakítására, megalapozására.
- ✓ Kiemelten törekszik a mindennapos mozgás megvalósítására.
- ✓ Az óvodai élet megszervezése során törekszik a személyes interakciókra, élőszavas mese és közösségi játékelmény biztosításával.
- ✓ A tanulást cselekvésbe ágyazottan, növekvő időtartamú (5 – 35 perces) csoportos foglalkozások, kezdeményezések tervezésével, szervezésével valósítja meg.
- ✓ A tanköteles korú gyermekeket a tankötelezettség betöltését megelőző nevelési évben az eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében összesen 45 perces időkeretben, a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodó - iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységeket szervez.
- ✓ A gyermekek személyiségének sajátosságait megfelelő módszerekkel, sokoldalúan, első sorban a játékokon keresztül tárja fel.
- ✓ Elvégzi azokat a megfigyeléseket, amelyekhez megfelelő kompetenciával rendelkezik. Megfigyeléseit rögzíti a gyermekek fejlődésének nyomonkövetése dokumentumban.
- ✓ A gyermek fejlődésének nyomon követése a tanköteles kor betöltését megelőző nevelési évtől az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek rögzítésével

egészül ki a kötelező dokumentumban, az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység tervezése érdekében.

- ✓ A gyermekek fejlődésének vizsgálata céljából a tanköteles kor betöltésekor nevelési évben diagnosztikus mérési rendszert alkalmazhat.
- ✓ Az eredmények ismeretében differenciált fejlesztést tervez.
- ✓ Egyéni, mikro vagy kis csoportos fejlesztést végez, a fejlesztés eredményességéről reflektál.
- ✓ A reflexió alapján tervező, nevelő, fejlesztő munkájában korrekciót hajt végre.

7. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelésének megvalósítása

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelésének eredményességét elősegítő óvodapedagógusi jellemzők:

- ✓ Az elfogadás, integrálás, inklúzió természetes a számára
- ✓ Folyamatos, rugalmas napirendet biztosít
- ✓ Olyan tevékenységeket szervez, amelyekben minden gyermek képességének megfelelően lehet aktív
- ✓ Empatikus, toleráns, rugalmas attitűddel rendelkezik
- ✓ Nyitott a munkáját segítő szakmai kapcsolatok építésére, az együttműködésre
- ✓ Igénye van a szakmai fejlődésre
- ✓ Tisztában van saját kompetenciáinak határaival

7.1. Óvodánk nevelési gyakorlata a sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésében

Az eredményes integrált nevelés megvalósításának folyamata:

A befogadás szakasza

Célunk, hogy:

- ✓ A sajátos nevelési igényű gyermek illeszkedjen be az óvodai csoportba, a csoport fogadja őt be, a közösség hasson rá húzóerőként.
- ✓ Az óvodai nevelés és a gyógypedagógiai fejlesztés hatására képességei optimálisan fejlődjenek.
- ✓ A többségi gyermek és felnőtt közösség az együttélés során olyan humán értékekkel gazdagodjon, mint elfogadás, tolerancia, segítőkészség, értékelődjön fel az egészség, mint érték.

A nevelés, fejlesztés szakasza

A nevelőtestület feladata:

- ✓ Valamennyi pedagógusnak ismernie kell a különböző eljárásrendeket, helyettesítés esetén a csoportos óvodapedagógussal konzultáció a gyermek nevelésének, fejlesztésének módjáról. Óvodaszinten érzékenyítő programok megvalósítása az alábbi területeken:
- ✓ Érzékenyítő program látássérült gyermekek integrált neveléséhez: „Egy nap más szemmel”¹
- ✓ Érzékenyítő program hallássérült gyermekek integrált neveléséhez: „Csupafül nap”²

¹ „Ilyenek vagyunk” anyaga p.:133-146.

² „Ilyenek vagyunk” anyaga p.:150-159.

-
- ✓ Érzékenyítő program beszéd fogyatékos gyermekek integrált neveléséhez „Más-beszéd nap”³

Az óvodapedagógus feladata:

- ✓ Megfigyelések, elvégzése, dokumentálása.
- ✓ A gyermek csoportban történő fejlesztésének megvalósítása differenciált fejlesztéssel
- ✓ Folyamatos konzultáció a gyógypedagógussal.
- ✓ A gyermek kontroll vizsgálatának előkészítése.
- ✓ Folyamatos kapcsolattartás és konzultáció a szülővel.

Eredmények

- ✓ A gyermekek számára természetessé válik a másság elfogadása, szeretik, segítik társaikat.
- ✓ A többségi szülői közösség elfogadóbbá, támogatóvá válik.
- ✓ Az óvoda nevelési, tanulási gyakorlata segíti, hogy minden gyermek egyéni képességei, érdeklődése szerint vegyen részt az óvodapedagógusok által felkínált tevékenységekben.
- ✓ Az óvodapedagógusok egyre több olyan módszert ismernek és alkalmaznak, amellyel segíteni tudják a SNI-s gyerekek óvodai csoportba való befogadását.

Az óvodából iskolába történő átmenet szakasza

- ✓ Beiskolázáshoz szükséges kontroll vizsgálat előkészítése.
- ✓ A gyermek iskolai készségének vizsgálatával kapcsolatos valamennyi óvodapedagógusi mérés, megfigyelés eredményének megismertetése a szülővel.
- ✓ A szülő segítése az iskolaválasztásban.
- ✓ Óvoda- iskola átmenet megvalósítása az eljárásrendnek megfelelően.

7.2. Óvodánk nevelési gyakorlata a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek esetében

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a Pedagógiai Szakszolgálat szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alul teljesít. Közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek. A gyermek fejlesztő foglalkozáson való részvétele szükséges. A fejlesztő foglalkozás a pedagógiai szakszolgálat irányításával és az általa készített szakvélemény alapján, az óvodai nevelés keretében, fejlesztő pedagógus részvételével valósítható meg.

Cél: a gyermek társas kapcsolatai kialakításának, magatartás szabályozási hiányosságainak csökkentése. A sajátos tendenciát mutató személyiség fejlődésének figyelembevételével a közösségbe történő integrálása, megismerő funkcióinak differenciált fejlesztése.

Az óvodapedagógus feladata:

- ✓ Elfogadó, befogadó óvodai légkört alakít ki.
- ✓ Differenciált bánásmóddal, pozitív megerősítéssel, társas kapcsolatokat alakít ki.
- ✓ Óvodapedagógusi kompetenciáival segíti a gyermek fejlesztését.

³Ilyenek vagyunk” anyaga p.:162-164.

E-mail: miovi.vezetoseg@miovi.hu; miovi.titkarsag@miovi.hu; miovi.elelmezes@miovi.hu;

Telefon: +36-46/533-400;

Honlap: www.miovi.hu

- ✓ A gyermek sajátos tendenciát mutató személyiség fejlődésének figyelembevételével valósítja meg a közösségbe történő integrálást, fejlesztést.
- ✓ Csökkenti a gyermek magatartásszabályozási hiányosságait.
- ✓ Az óvodapedagógus a szakvéleményben foglalt iránymutatások figyelembevételével tervezi nevelő, fejlesztő munkáját
- ✓ Nevelő, fejlesztő munkája során törekszik egyéni- és kiscsoportos foglalkoztatási keretek között történő differenciált fejlesztésre.
- ✓ Egy-egy nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres.
- ✓ Együttműködik a gyermeket ellátó más szakemberekkel (logopédus, pszichológus, fejlesztő pedagógus).
- ✓ Folyamatosan tájékoztatja a szülőt gyermeke fejlődéséről.
- ✓ Segítséget nyújt az otthoni neveléshez.
- ✓ A gyermek kontroll vizsgálatát előkészíti.
- ✓ Elősegíti a zökkenőmentes óvoda-iskola átmenetet.

Várható eredmények:

- ✓ A gyermek beilleszkedik a csoportba, a szokás-szabály rendszert elfogadja, alkalmazkodik hozzá.
- ✓ Magatartása az életkor szerinti elvárható viselkedési formák felé közelít.
- ✓ A tanuláshoz szükséges képességei az óvodapedagógusi és fejlesztőpedagógusi fejlesztés hatására fejlődnek

7.3. Óvodánk nevelési gyakorlata a kiemelten tehetséges gyermekek nevelése terén

A köznevelési törvény szerint „kiemelten tehetséges gyermek „...az a különleges bánásmódot igénylő gyermek..., aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség...”

Óvodában még jellemzően tehetség ígérekkel találkozunk, felismeréséhez három területen kell megfigyelünk a gyermeket: milyen képességgel rendelkezik, amely átlagon felülinek tekinthető, emellett mennyire jellemző rá a magas fokú kreativitás és az erős motiváció.

Kiemelkedő képességterületek lehetnek az alábbiak:

- ✓ nyelvi,
- ✓ zenei,
- ✓ matematikai-logikai,
- ✓ vizuális, téri,
- ✓ testi-mozgásos,
- ✓ szociális-interperszonális,
- ✓ intraperszonális

A magas fokú kreativitással rendelkező gyermek nehezen illeszthető keretek közé, kérdésfeltevése és problémamegoldása sem a megszokott, viselkedése sokszor nem bejósolható, ezért "zavaró" lehet. Az érdeklődési köréhez köthető erős motiváltság, folyamatos kíváncsiság és az ehhez kapcsolódó elmélyülés szintén jellemzője az óvodai tehetségígéreteknek.

Célunk a tehetségígéretes gyermekek nevelése, fejlesztése kapcsán kettős:

- Tehetségének gondozása
- Gyengébb képességterületeinek fejlesztése

Az óvodapedagógus feladata:

- ✓ Felismeri - szükség esetén kolléga vagy szakember segítségével- a tehetség megjelenési formáit.
- ✓ Teret ad a gyermek kreatív megnyilvánulásainak
- ✓ Differenciált fejlesztéssel segíti kiemelkedő képességeinek kiteljesedését, fejlődését
- ✓ Rugalmas napirenddel, elkülönülés lehetőségével biztosítja a gyermek számára az elmélyült alkotást
- ✓ A gyermek gyenge területét (ami gyakran szocializációs probléma) tudatosan fejleszti.
- ✓ Lehetőségeket teremt a gyermek tehetségének óvodában, óvodán kívüli megmutatkozására (rajzpályázat, sportverseny, Bozsik-program, DVTK –ovi foci, versmondó verseny, dramatizálás).
- ✓ Tájékoztatja, és együttműködő kapcsolatot alakít ki a szülőkkel a tehetséges gyermek tovább fejlődésének érdekében.
- ✓ A tehetség specifikumának megfelelően irányítja a gyermeket szakemberekhez.
- ✓ Segíti a szülőket a tehetség ígéretet mutató gyermek megfelelő iskolatípusba való irányításában.

Várható eredmények:

- ✓ A gyermek személyisége, erős és gyenge képességei, sokoldalúan, folyamatosan fejlődnek.
- ✓ Önkifejező és önérvényesítő törekvések során a gyermek kiemelkedő teljesítményre lesz képes.
- ✓ A szülők támogatják a gyermeket tehetségük kibontakoztatásában.
- ✓ Tehetségének megfelelő iskolatípusban kezdi meg a tanulmányait.

A tehetséggondozás speciális lehetőségei intézményünkben:

- ✓ Zenei képességterületen kiemelkedő jegyeket mutató gyermekek számára zenei tehetségműhelyen való részvétel lehetőségének biztosítása óvodaszinten
- ✓ Matematikai-logikai képességterületen kiemelkedő jegyeket mutató gyermekek számára sakk tehetségműhelyen való részvétel lehetőségének biztosítása óvodaszinten
- ✓ Bozsik-foci programba való bekapcsolódás lehetősége óvodaszinten
- ✓ Zenei és testi-mozgásos képességek területeken kiemelkedő jegyeket mutató gyermekek számára csoporton belüli fejlesztés az „Így tedd rá” módszer-és eszközrendszerének alkalmazásával

A tehetségműhelyekhez kapcsolódó óvodapedagógusi feladatok:

- ✓ A foglalkozásokat vezető óvodapedagógusok speciális szempontsört állítanak össze, amely az adott, kiemelkedő képességterületet vizsgálja
- ✓ A szempontsor szerinti értékelést a gyermekeket nevelő óvodapedagógusok töltik ki
- ✓ A kitöltött szempontsor alapján a tehetségműhelyeket szervező pedagógusok összeállítják a 10-12 főből álló csoportot

-
- ✓ A műhelyvezető óvodapedagógusok éves tervet állítanak össze; a tehetségműhely-foglalkozásokat heti rendszerességgel megtartják
 - ✓ A gyermekek fejlődéséről szóbeli tájékoztatást nyújtanak a gyermekek óvodapedagógusainak, igény szerint a szülőknek

8. Az óvoda tevékenységformái

8.1. Játék

A játék az óvodáskor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék - szabad-képzettársításokat követő szabad játékfolyamat - a gyermekek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie. A gyermekek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékukban tagolják. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, a pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenységgé.

A gyermek kíváncsiságából fakadóan nyúl a természetes anyagok iránt (gyapjú, fonal, bőr, fa). Az anyagok állandó jelenléte cselekvésre készteti és fejleszti a gyermekek alkotóképességét. Az elkészült népi játékszerek gazdagítják játékát, tovább motiválják tevékenységét, alkotásra kész emberré teszik. A hagyományápolás gazdag eszközrendszerével segítjük elő a gyermekek sokoldalú, harmonikus személyiség fejlődését, a gyermeki tevékenység kibontakoztatását. A játék folyamatában történik a műveltség-tartalmak közvetítése, elsajátítása is.

A gyermeki játéktevékenységekben rejlő nevelési lehetőségek megfelelő feltételek biztosításával bontakoztathatók ki:

- ✓ Nyugodt légkör megteremtése.
- ✓ Megfelelő hely biztosítása a különböző játékformákhoz.
- ✓ Játékhoz szükséges optimális idő biztosítása.
- ✓ Esztétikus játékszerek, anyagok, eszközök.
- ✓ A gyermek tapasztalatainak gazdagítása, élményszerzési lehetőségek biztosítása.

Nyugodt légkör megteremtése

Az óvodapedagógus feladata:

- ✓ Tudatos jelenlétével biztosítja a játék folyamatában az indirekt irányítást.
- ✓ Nyugodt, alkotó és derűs légkört teremt, mely biztonságérzetet nyújt a gyermek számára.
- ✓ Lehetőséget biztosít a gyermeknek a szabad téma, eszköz és társválasztásra.
- ✓ Segíti a játékot kellő időben sok új ötlettel, megerősítéssel, ha szükséges a konfliktus helyzetek megoldásával, hatékony kommunikációjával.

Megfelelő hely biztosítása a különböző típusú játékokhoz

Az óvodapedagógus feladata:

- ✓ A gyermek életkori sajátosságainak és egyéni fejlettségének megfelelő helyet biztosít a változatos játéktevékenységeknek (kuckósítás, mesesarok, bábozás, barkácsolás, rajzolás-festés- mintázás-kézimunka, képességfejlesztő-, mozgásos-, szerepjátékok stb.).

- ✓ Lehetővé teszi, hogy játék közben a gyermek maga is kialakíthasson babasarkokat, kuckókat, kedve szerint bevonhassa a környezetében lévő tárgyakat játékába.
- ✓ Törekszik arra, hogy a gyermeknek a szabadban is legyen módja minden évszakban különböző játék fajták játszására.
- ✓ Alkalmat biztosít a gyermeknek az udvar valamennyi mozgásfejlesztő eszközének használatára.

A játékhoz szükséges idő biztosítása

Az óvodapedagógus feladata:

- ✓ Biztosítja az elmélyült szabadjáték kialakulásához a minél hosszabb, megszakítás nélküli, folyamatos játékidőt.
- ✓ Folyamatos, rugalmas napirend kialakításával megteremti a feltételeit annak, hogy a megkezdett játékot a megszakítás után is folytathassa a gyermek.
- ✓ Biztosítja, hogy a délelőtti és délutáni játékidő egyenértékű legyen.
- ✓ A napi élet szervezése során, az udvari játéktevékenységekhez minél több időt biztosít a gyermek számára évszakhoz, időjáráshoz igazodva.

Az esztétikus játékeszközök

Az óvodapedagógus feladata:

- ✓ A játékhoz olyan eszközöket biztosít, melyek ízlésesek, egyszerűek, és minden alkalommal a gyermek rendelkezésére állnak, könnyen elérhető helyen.
- ✓ Figyelembe veszi, hogy a korosztályoknak, illetve a gyermekek egyéni fejlettségének különböző az eszközigénye, így a minőségről, választékról és azok bővítéséről folyamatosan gondoskodik.
- ✓ Megengedi, hogy a gyermek a környezetében található tárgyakat kedve szerint bevonhassa a játékába.
- ✓ Olyan játékszereket biztosít, amelyek alkotásra ösztönzik a gyermeket, többféle módon felhasználhatóak, a velük való játék kihívás a gyermek számára.
- ✓ Újrahasznosítható és természetes anyagokból játékeszközöket készít.
- ✓ Lehetővé teszi, hogy a gyermekek az óvodai játékhoz felhasználható, kedvelt, otthoni tárgyaikat behozhassák az óvodába.
- ✓ Az udvaron is megteremti a kreatív, szabadjáték lehetőségét, a kirakott csoportszobai játékokkal, udvari játékeszközökkel.
- ✓ Biztosítja a gyermekek számára, a népi kultúra más területein használt játékeszközök megismerését és azok által közvetített értékeket.

A gyermek tapasztalatainak gazdagítása

Az óvodapedagógus feladata:

- ✓ Megismeri a gyermek otthoni játékfeltételeit, az óvodán kívüli tapasztalatait, élményeit.
- ✓ Lehetővé teszi, hogy a gyermek a családban, óvodában, tágabb természeti- és társadalmi környezetben szerzett tapasztalatokat, élményeket játékidőben újra, s újra átélhesse.
- ✓ Elősegíti, hogy a gyermek játékának színvonala egyre magasabb szintre jusson, különös tekintettel a hátrányos helyzetű és a cigány nemzetiségi gyermekek játékkultúrájának fejlesztésére.
- ✓ Biztosítja a gyermek számára, az élményszerzési és tapasztalathoz jutás lehetőségét a különböző játékformákhoz.

- ✓ Ösztönzi a gyermeket arra, hogy az egyénileg és közösen átélt élmények megjelenjenek játéktevékenységeiben.
- ✓ Sétákat, kirándulásokat szervez, mert ezek fejlesztő hatása megmutatkozik a gyermeki játéktémákban, tevékenységekben, élmények feldolgozásában.
- ✓ Együttjátszáskor utánozható mintát ad, beleérző képessége motiváló a gyermek számára.
- ✓ Bevonható társ, segítő kezdeményező, ha a játékfolyamat elakad.
- ✓ Magatartása, hangja mindig igazodik a játék tartalmához, hangulatához.
- ✓ Észreveszi és támogatja a gyermek egyéni játékötleit, hagyja a gyermeket „kalandozni”.
- ✓ A félénk, bátortalan, passzív vagy újonnan érkező gyermeket próbálja bevonni a játékba, megfelelő odafigyeléssel, kommunikációval, érzelmi ráhangolódással, tapintattal segíti.
- ✓ Törekszik arra, hogy a különleges bánásmódot igénylő gyermek minden játéktevékenységben részt vehessen, ehhez sokféle, a gyermek képességeinek megfelelő, speciális játékeszközöket biztosít.

A gyermek tevékenységei:

A gyermek

- ✓ játékában megjelennek a különböző játékfajták,
- ✓ mozgásos, verbális és manipulációs játékot játszik,
- ✓ játékszerekből, különböző anyagokból, elemekből tárgyakat hoz létre, konstruál, átéli az „én készítettem” alkotás örömét,
- ✓ képessé válik arra, hogy bonyolultabb formákat, tárgyakat, alkotásokat hozzon létre,
- ✓ ÖKO játékokkal játszik, vagy maga is készít ilyen játékokat.
- ✓ szerepjátéka során különböző emberi-társadalmi szituációba éli bele magát, majd „sajátos” mondanivalója szerint eljátssza, átéli a helyzeteket,
- ✓ szimbolikus szerepjátékot játszik, ami többoldalú örömszerzést jelent a számára, oldja esetleges szorongásait,
- ✓ gyakorolja a szociális magatartásformákat, fejleszti társas kapcsolatait,
- ✓ szabályjátékokat játszik, igyekszik betartani a szabályokat,
- ✓ bábozik, meséket dramatizál.

A gyermeki fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

A gyermek

- ✓ játék elgondolása szélesedik, és ez által megjelenik a többféle ötletből kialakított tartalmas játék,
- ✓ játékában dominánsan jelentkezik a szimbolikus játék,
- ✓ képes kitartóan, több napon keresztül egyazon játéktémában részt venni,
- ✓ megérti és elfogadja játszótársai elgondolásait, tevékenységük logikáját, együttműködő, alkalmazkodik játszótársaihoz,
- ✓ szabályjátékot játszik, alkalmazkodik a játék szabályaihoz, figyelmezteti társait a szabályok betartására,
- ✓ játékában jelen van az egészséges versengés,
- ✓ képes a játéktevékenység megszervezésére, játékeszköz kiválasztására, felhasználására,
- ✓ a szerepekből fakadó magatartási formákat betartja,
- ✓ megfelelő tapasztalatok élmények birtokában együttműködő a játék előzetes, közös tervezésében, a szerepek kiválasztásában, elosztásában, váltogatásában,

-
- ✓ vállalja a számára kevésbé érdekes, kedvezőtlenebb szerepeket is,
 - ✓ le tud mondani egy-egy kedves játékszerről,
 - ✓ tud a játékelemekből játékszereket is készíteni, és ezt felhasználja játékában,
 - ✓ szerepjáték közben épít, szerel, szerkeszt, barkácsol, a létrehozott alkotás hatására képzeletbe magát különböző élethelyzetekbe.

8.2. Munka jellegű tevékenységek

A személyiségfejlesztés fontos eszköze, a játékkal és cselekvő tapasztalással egybeeső, munka jellegű tevékenység. A társadalmi környezet tevékeny megismertetésének fontos részét képezi. Ahogy a tevékenység az idők során egyre önállóbbá válik (önkiszolgálás, naposi munka, megbízások önálló teljesítése), ez a gyermekek egyre magasabb együttműködését igényli. A munkavégzés segíti a kitartás, a felelősségérzet, a kötelességtudat, önértékelés kialakulását és fejlődését, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája. A munka esztétikai nevelő hatása önmagából következik, általa a „szép” fogalma mélyebb tartalmat kap.

A néphagyományőrző életmód tevékenységei gazdagítják a gyermek cselekvési lehetőségeit. A természetközelségben a természetes anyagok használata során, a rendszeresen visszatérő munkálatok ráébresztik a gyereket, hogy az emberi élet velejárója egy-egy adott cselekvéssor. A gyerek utánzási vágyából fakad, hogy a környezetében látott felnőtt munkafolyamatokat utánozza.

Az óvodapedagógus feladata:

- ✓ Minél több munka jellegű tevékenységet biztosít a gyermek számára – életkorához igazodóan.
- ✓ Támazkodik a munka játékkal megegyező sajátosságaira.
- ✓ Megteremti a gyermek számára az életkorához, erejéhez mért munkalehetőségeket.
- ✓ Erősíti a gyermekben a munka szükségességének érzését, nélkülözhetetlenségének felismerését.
- ✓ Elegendő időt biztosít minden egyes gyermeknek a munkafogások elsajátítására, megtapasztalására.
- ✓ Az óvoda lehetőségeit figyelembe véve a gyermeknek tartalmilag gazdag, változatos feladatokat ad.
- ✓ Lehetővé teszi, hogy a gyermek az általa különösen kedvelt munkafajtákban elmélyedhessen.
- ✓ Olyan pedagógiai feltételeket teremt, hogy a munka örömteli legyen a gyermek számára és önként vállalja azt.
- ✓ A munkavégzéshez megfelelő időt, a tevékenység gyakorlásához megfelelő méretű, biztonságos eszközt biztosít.
- ✓ Gondoskodik arról, hogy a munka jellegű feladatok a napi tevékenységek természetes részét alkossák.
- ✓ Törekszik a gyermekkel való együttműködés során a folyamatos, konkrét, reális, vagyis a gyermek saját magához mért, fejlesztő értékelésére.
- ✓ Minden csoportban - minden fajta munkához-, megteremti az önálló munkavégzés lehetőségét.
- ✓ Fokozatosan vezeti be a munkafajtákat, megfelelő mintát ad az eszközök használatához, a helyes sorrendiséghez.
- ✓ Figyelembe veszi, hogy a munka a gyermeki fegyelmezett magatartás alakításának egyik fontos eszköze.

- ✓ Tudatosítja a gyermekben, hogy a naposi munka végzése nélkülözhetetlen a csoport számára.
- ✓ Különös gondot fordít a más csoport, vagy az egész óvoda érdekében végzett munkára.
- ✓ Minden évszakban folyamatosan bevonja a gyermeket az élősarok, udvar, kiskert és sziklakert gondozásába.
- ✓ A munka nevelőértékének felhasználásával törekszik a szociálisan hátrányos helyzetű gyermek beilleszkedésének elősegítésére.
- ✓ A család és óvoda elvárásai közötti összhang kialakítására törekszik a gyermek saját személyével kapcsolatos munka elvégzése terén.
- ✓ A gyermek fejlettségi szintjének megfelelően, pozitív megerősítéssel értékeli a munkavégzést.
- ✓ Dicsérrettel, biztatással a gátlásos, visszahúzódó gyermeket is megpróbálja bevonni a munkavégzésbe.
- ✓ Biztosítja a feltételeit annak, hogy az óvodában élősarok, konyha és/vagy virágoskert, gyógynövénykert működjék.
- ✓ Biztosít minden eszközt és lehetőséget a gyermekeknek a természetben való folyamatos tevékenykedtetéshez.
- ✓ Megszervezi a Zöld Óvoda - i tartalmakhoz kapcsolódó munkatevékenységeket / pl. Madarak, fák napja, Föld napja – papírgyűjtés, kertrendezés, szülőkkel közös virágültetés stb./.

A gyermek tevékenységei:

A gyermek

- ✓ önkiszolgáló tevékenységet végez,
- ✓ naposi munkát végez,
- ✓ felelősi munkát vállal: öltöző-, mosdó-, élősarok felelős,
- ✓ segíti a felnőtt munkáját a környezet kialakítása, a napirend megvalósítása érdekében,
- ✓ az ünnephez kapcsolódó munkatevékenységekben részt vesz (takarítás, díszítés),
- ✓ segíti a kisebb-, és a segítséget igénylő társát,
- ✓ az évszakoknak megfelelő munkában segít a felnőttnek (falevelgyűjtés, sepregetés, veteményeskert, sziklakert, virágoskert gondozása, locsolás, hólapátolás),
- ✓ a tevékenységek eszközeinek elpakolásában aktívan részt vesz,
- ✓ kisebb feladatokat önállóan elvégez,
- ✓ ágyneműjét, ruháját összehajtogatja, a ruhaneműjét a helyére teszi,
- ✓ fogápolási eszközeit tisztán tartja,
- ✓ segítkezik a csoportszoba díszítésében, rendezésében,
- ✓ a szabadban való játékhoz szükséges eszközöket a megjelölt helyre viszi,
- ✓ részt vesz ajándék- és környezetének díszítésére alkalmas tárgyak készítésében,
- ✓ körülményektől függően az óvodapedagógus által megbízatásokat teljesít,
- ✓ ismerkedik és részt vesz az utánpótlás környezet alakító munkálatokban.
- ✓ a hagyományőrző tevékenységek gyakorlásán keresztül a munkajellegű tevékenységeket megszereti, az elvégzett munkát megbecsüli.
- ✓ Részt vesz a Zöld Óvoda - i tevékenységekben, programokon

A gyermeki fejlődés jellemzői óvodáskor végére**A gyermek**

- ✓ igényévé válik az esztétikus környezet megteremtése saját munkájával,
- ✓ a vállalt napi munkáját önállóan, örömmel végzi,
- ✓ önállóan ellátja a maga körüli teendőket,
- ✓ szívesen vállalja és teljesíti a felnőtől kapott megbízatásokat,
- ✓ észreveszi, ha a társa segítségre szorul és segíti,
- ✓ a csoport játékait elrakja, elrendezi a csoportszobában és az udvaron,
- ✓ szívesen és önállóan végzi felelősi munkáját,
- ✓ örömmel és aktívan részt vesz környezet tisztán tartásában és díszítésében,
- ✓ ismeri és óvja az óvodapedagógus, dajka és más felnőttek munkáját,
- ✓ ötleteivel és tevékenységeivel bekapcsolódik a csoportszoba átrendezésébe,
- ✓ egyéni ötleteit felhasználva végez munka jellegű tevékenységeket,
- ✓ az elősarkban lévő növények gondozásában, átrendezésében, a növények, termések gyűjtésében vesz részt,
- ✓ megtanulja, mit, hol, mikor gyűjthetnek,
- ✓ segít az udvar, az óvoda környezetének rendben tartásában, szépítésében.

8.3. Tevékenységekben megvalósuló tanulás

A tevékenységekben megvalósuló tanulás az óvodai nevelés teljes folyamatában jelen van, belső motivációból táplálkozik, a gyermek cselekvő aktivitására épít, és játékba ágyazottan valósul meg. Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermekek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendszerezése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtésekor épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire, a hagyományos tevékenységformákat a hagyományörzésből fakadó tevékenységekkel gazdagítja.

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásra épülő, spontán és szervezett tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg, melyek a csoportok heti rendjében tükröződnek.

A tevékenységekben megvalósuló tanulás során a gyermekek fejlesztése leghatékonyabban differenciált személyiségfejlesztéssel valósul meg. Ez magában foglalja a gyermek sajátos fejlettségéhez, személyiségéhez, érdeklődéséhez, motiváltságához igazodó tanulásszervezést, a megfelelő tevékenységi forma, hely, idő, eszköz megválasztását, a módszertani gazdagság megvalósítását. Része e tevékenységnek a folyamatos hátránykompenzáció csakúgy, mint a tehetséggondozás.

A tevékenységekben megvalósuló tanulás lehetséges formái az óvodában:

- ✓ utánzásos minta-és modellkövetéses magatartás- és viselkedés tanulás; szokások alakítása
- ✓ spontán, játékos tapasztalatszerzés;
- ✓ játékos, cselekvéses tanulás;
- ✓ a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés;
- ✓ az irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés;
- ✓ a gyakorlati problémamegoldás.

Az óvodapedagógus feladata:

- Olyan környezetet alakít ki a gyermekek számára, ahol spontán és szervezett módon, változatos körülmények között, lehetőségük van a minél több érzékszervet foglalkoztató tapasztalatszerzésre.
- A gyermekek tapasztalataira építve, nyugodt légkörben, gazdag, sokszínű élményt nyújt, miközben bővíti, rendszerezi meglévő ismereteiket, fejleszti megismerő funkcióikat, a tanuláshoz szükséges képességeiket.
- A gyermekek érdeklődésére, kíváncsiságára épít, megpróbálja kielégíteni megismerési vágyukat. A felmerülő kérdésekre mindig választ ad, kérdéseivel a problémamegoldó gondolkodást elősegíti.
- Figyel az egyéni szükségletekre, igényekre, ennek megfelelő módszereket, eljárásokat alkalmaz, változatosan alkalmazza a lehetséges munkaformákat, előtérbe helyezi a mozgást, a játékoságot, kihasználja a szociális nevelés lehetőségeit.
- Egy dolgot, témát több oldalról, minél sokoldalúbban megismertet.
- Minél több, a gyermeki aktivitásra épülő, a kreativitását fejlesztő tevékenységet szervez.
- Érdeklődő, motiváló magatartásával segíti a gyermeki aktivitás kibontakoztatását.
- A gyermekekben igyekszik felkelteni és fenntartani az önálló tapasztalatszerzés, megismerés igényét, a próbálkozás örömet. Ennek érdekében IKT eszközöket is használ.
- Személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermekek személyiségfejlődését.
- Felfedezi és gondozza a tehetségigéretnek bizonyuló, érdeklődő gyermekek képességeit.
- Tekintettel van a gyermekek eltérő szociokulturális helyzetére, differenciált neveléssel hátránykompenzációt valósít meg, különös figyelmet fordít a hátrányos, halmozottan hátrányos, az értelmileg, szociálisan lassabban fejlődő gyermekekre.
- A különleges bánásmódot igénylő gyermekek esetében szokásostól eltérő nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárásokat alkalmaz.
- Felfigyel a különböző tanulási részképesség zavarokra, szükség esetén szakember bevonásával azokat korrigálja
- A népi hagyományok gazdag tárházából a gyerekek korának megfelelő, számukra örömteli ingereket, élményeket adó és cselekvésre készítő elemeket válogat, melyeket beilleszt a nevelési folyamatba.
- Megteremti a hagyományörző tapasztalatszerzés feltételeit
- Elősegíti a gyerekek és szülők hagyományokhoz való kötődését.
- A folyamatos napirendbe és a játéktevékenységekbe ágyazottan tervezi és szervezi a hagyományörző tevékenységeket.

8.4. A külső világ tevékeny megismerése

A külső világ tevékeny megismerésének célja, hogy a gyermekek életkoruknak és fejlettségüknek megfelelő szinten minél több tapasztalatot szerezzenek az őket körülvevő természeti-és társadalmi környezetről. A valóság felfedezése során alakuljon pozitív érzelmi viszonyuk a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulják meg azok védelmét, az értékek megőrzését.

Óvodánk nyitottsága, a családokkal való szoros együttműködés lehetővé teszi számunkra a szülő természetbarát szemléletének formálását is. Intézményünk felnőtt közössége munkahelyi életmódjával és munkájával pozitív mintát nyújt a környezettudatos magatartásra, az ökológiai szemléletformálásra, az egészséges életmód szokásainak megalapozására, az egészséges életvitelre.

A néphagyományőrző szellemben nevelkedett gyermekek alkotó kölcsönhatásban élnek a természettel, ráéreznek arra, hogy a világot képesek alakítani. Alapozódik bennük a természet, hagyományok és a haza iránti szeretet érzése. Ünnepeink, hagyományaink, a jeles napok tevékenységei a hagyományos óvodai ünnepekhez, néphagyományőrző tevékenységeinkhez és a Zöld Óvoda-i, természetvédelmi, jeles napokhoz kapcsolódnak.

A külső világ tevékeny megismerésének témakörei

- ✓ Család
- ✓ Felnőttek munkája
- ✓ Testünk
- ✓ Érzékszerveink
- ✓ Egészséges táplálkozás, egészségvédelem
- ✓ Szűkebb és tágabb környezet
- ✓ Közlekedés
- ✓ Idő múlása: napszakok, napok, hetek, hónapok
- ✓ Évszakok,
- ✓ Növények, állatok
- ✓ Színek
- ✓ Nemzeti ünnepek
- ✓ Iskolások leszünk
- ✓ Környezetvédelmi jeles napok
- ✓ Ünnepeink, hagyományaink

Az óvodapedagógus feladata:

- ✓ Elegendő időt, alkalmat, helyet biztosít a spontán és szervezett tapasztalat- ismeret szerzésére, a környezeti kultúra megismerésére.
- ✓ A gyermekeket az élet tiszteletére, a természet szeretetére, az egészséges életvitel igényére, valamint, az ezekhez szükséges önfegyelemre neveli.
- ✓ Ösztönözi a gyermekeket a tiszta ivóvíz fogyasztására.
- ✓ Épít a gyermekek spontán érdeklődésére, kíváncsiságára, érzelmeire, megismerési vágyára.
- ✓ Törekszik arra, hogy az állat-és növényvilág megismerése során a felelős magatartás gyakorlására is sor kerüljön (téli madáretetés, virágültetés).
- ✓ Megalapozza a gyermekekben a környezettudatos magatartást.
- ✓ Meglátatja a gyermekekkel a természet szépségét, hatékony kommunikációjával, környezettudatos magatartásával bemutatja a környezetvédelem fontosságát.
- ✓ A környezetvédelmi jeles napokon különféle tevékenységeket, játékos feladatokat, a helyi lehetőségeknek megfelelően kirándulásokat szervez.
- ✓ Séta, kirándulás alkalmával megtanítja a gyermekeket a szabadban, a természetben való kulturált viselkedésre, a környezettudatos magatartásra.
- ✓ Törekszik arra, hogy amit csak lehet helyszínen, a természetben, előben figyeltessen meg.
- ✓ Kialakítja a csoportszoba egyéni arculatát természetsarok létrehozásával, a természet által adott kincsekkel.
- ✓ Megismerteti a gyermekekkel az óvoda különböző helységeit, azok funkcióit.
- ✓ Lehetővé teszi, hogy a gyermekek megismerkedhessenek az óvodapedagógus, dajka és más felnőttek munkájával.

- ✓ Szituációs játékok segítségével ösztönözi a gyermekeket arra, hogy a személyes adataikat ismerjék meg.
- ✓ Lokálpatrióta szemlélet kialakítására törekszik közvetlen városunk, lakóhelyünk megismertetésével.
- ✓ Sétákat szervez az óvoda környékén a gyalogszerrel könnyen megközelíthető intézmények, szolgáltatók, természeti környezet (orvosi rendelő, OTP-fiók, könyvtár, posta, templom, gyógyszertár, kisállat-kereskedés, élelmiszer-zöldség- és virágbolt, pékség, fodrászat, rendőrség, bölcsőde, piac, avasi arborétum, avasi sportpálya, Avasi Kilátó, Országos Meteorológiai Hálózat Miskolci Állomása) megismerése céljából.
- ✓ Élményszerző alkalmakat szervez a pályaudvar, tűzoltóság, mentőállomás, illetve az ott dolgozók munkájának megismerésére.
- ✓ Megismerteti és gyakoroltatja a közlekedés alapvető szabályait.
- ✓ A gyermekeket a vízzel, árammal, papírral történő takarékoskodásra ösztönzi.
- ✓ Szelektív hulladékgyűjtés szervezésével erősíti a gyermekekben és a családokban a környezet megóvása iránti elkötelezett magatartást.
- ✓ Tudatosan épít a gyermekek életkori sajátosságaira - a természetben gyökerező tevékenységek, és a néphagyomány-ápoló tevékenységek érzelmi hatásaira.
- ✓ Megteremti és ötvözi a környezeti nevelés és a néphagyomány-ápolás olyan feltétel és tevékenységrendszerét, amelyet a gyermekek egyénileg és közösen élnek át.
- ✓ Megalapozza a néphagyományok tisztelőit, a természet szeretetét, környezettudatos szemléletnek a kialakítását, a gyermek érzelmein keresztül, a családok együttműködésével.
- ✓ Néphagyományokhoz kapcsolódó ismereteit folyamatosan bővíti.
- ✓ Használja a Néphagyományőrző munkaközösség által összeállított szakmai anyagot.
- ✓ Ráirányítja a figyelmet régi népszokásokra.
- ✓ Az óvodai nevelés folyamatában megteremti a hagyományőrző tapasztalatszerzésnek feltételeit és lehetőségeit
- ✓ Folyamatos napirendben, a játéktevékenységbe ágyazottan tervezi és szervezi a hagyományőrző cselekvési formákat.
- ✓ Tudatosan törekszik arra, hogy a gyermekek minél több élményt gyűjtsenek a kirándulások, séták, kerti munka, vagy az ünnepek alkalmából.
- ✓ Megtalálja a kapcsolódási pontokat más tevékenységekkel.
- ✓ Biztosít minden eszközt és lehetőséget a gyermekeknek természetben való folyamatos tevékenykedtetéshez.
- ✓ Biztosítja a feltételeit annak, hogy az óvodában élősarok, konyha és/vagy virágoskert, gyógynövénykert működjen.
- ✓ A néphagyományok, természeti környezet bemutatására bátran használja az IKT adta lehetőségeket.
- ✓ Mintaadással, tevékenységek szervezésével, a gyermekek tevékenységeinek irányításával Zöld Óvoda - i tartalmakat ismertet meg a gyermekekkel.
- ✓ Zöld jeles napokat tervez, szervez.
- ✓ Kapcsolatot keres a munkáját, a Zöld Óvoda - i tartalmakat segítő szervezetekkel, intézményekkel /Vadspark, Madártani Egyesület, Arborétum, Baráthegyi Majorság, MIREHU, Csanyiki Erdészeti Erdei Iskola stb. /.
- ✓ Bekapcsolódik az erdei óvoda szervezésébe
- ✓ Az új kollégákkal megismerteti a Zöld Óvoda tartalmakat
- ✓ Lehetőség szerint részt vesz a Zöld Óvodák számára szervezett továbbképzéseken
- ✓ A jeles környezeti napokhoz igazítva fejleszti az óvoda zöld falát.

A gyermek tevékenységei

A gyermek:

- ✓ figyeli a hónapok, napok, napszakok változásait, ehhez kapcsolódóan tevékenykedik,
- ✓ megismerkedik a növény-és állatvilággal, rendszeresen gyűjt természetes anyagokat, eteti a télre itthon maradt madarakat,
- ✓ aktívan bekapcsolódik az élősarok növényeinek gondozásába,
- ✓ részt vesz a szelektív hulladékgyűjtésekben,
- ✓ séták, kirándulások alkalmával megismerkedik szűkebb és tágabb környezetével, gyakorolja a közlekedés szabályait,
- ✓ megismerkedik az óvoda helyiségeivel, azok funkciójával,
- ✓ aktívan részt vesz az óvodai környezet szebbé tételében,
- ✓ elsajátítja az egészség megóvásához szükséges ismereteket, szokásokat, gyakorolja azokat,
- ✓ megfigyeli az évszakok körforgásában- a néphagyományőrzés keretén belül az élő és élettelen világ változásait.
- ✓ megismerkedik a néphagyományokkal és azok tartalmi elemeivel
- ✓ tapasztalatokat szerez a természetben megfigyelhető változásokról és ehhez kapcsolódó megfigyelések tartalmáról
- ✓ ismerkedik az időjárás változásaiból fakadó hagyományos népi életmóddal, utánzó környezetalakító munkálatokkal
- ✓ Zöld Óvoda - i tevékenységeket gyakorol, programokon vesz részt

A gyermeki fejlődés jellemzői óvodáskor végére

A gyermek

- ✓ tudja személyes adatait-lakása címét, szülei foglalkozását, munkájukról van elképzelése,
- ✓ fel tudja sorolni a fő testrészeket az emberi test felépítése szerint, az érzékszervek funkcióit, védelmét,
- ✓ ismeri és képes alkalmazni az elemi gyalogos közlekedési szabályokat,
- ✓ ismeri a különböző közlekedési eszközöket,
- ✓ ismeri szűkebb, tágabb környezetét,
- ✓ ismeri és biztonsággal tájékozódik az óvoda helyiségeiben,
- ✓ ismeri a környezetében lévő néhány intézmény rendeltetését,
- ✓ felismeri és megnevezi a színeket, azok sötét és világos változatait,
- ✓ felismeri és segítséggel megnevezi a napszakokat, megnevezi a hét napjait, hónapokat, évszakokat, különbséget tesz azok között, megfogalmazza jellemzőiket,
- ✓ rendelkezik ismeretekkel, hogy gyermekként mit tehet környezetünk megóvása érdekében, gyakorolja az óvodában elsajátított szokásokat,
- ✓ tisztában van a környezetszennyezés ártalmaival,
- ✓ ismeri a növény, állat és más gyűjtőfogalom tartalmát,
- ✓ ismeri a növények fejlődésének feltételeit, tudja, hogy a növények fejlődése és az időjárás között összefüggés van,
- ✓ ismeri a jeles napok tartalmát, átérzi az ünnepek jelentőségét,
- ✓ munkájával aktívan részt vesz környezete szebbé tételében,
- ✓ rendelkezik ismeretekkel egészségének megóvása érdekében gyakorolja az óvodában elsajátított szokásokat.
- ✓ ismeri a néphagyományokat és azok tartalmi elemeit.

- ✓ ismeri az időjárás változásaiból fakadó hagyományos népi életmódot, utánzó környezetalkító munkákat.
- ✓ tapasztalatai vannak a természetben megfigyelhető változásokról.
- ✓ képessé válik a környezetében található élőlények, növények gondozására, óvására, védelmére.
- ✓ kialakul benne a hagyományok tisztelete.

Ünnepek, hagyományok és a jeles napok ajánlott szervezése

Minden ünnepet és jeles napot egy hosszabb előkészület vezet be, mely során az óvodapedagógus folyamatosan változatos élményeket, tevékenységeket biztosít. Az előkészület időszakában történő élmények, séta, kirándulás, együttjátás, együttmunkálkodás, tervezgetés örömtelivé, izgalmassá teszi a várakozás időszakát.

Ünnepségeink kiemelkednek mindennapi életünkől, de előzményei és emlékei illeszkednek a gyermekek természetes életmenetébe

Ajánlott tartalmak:

A gyermekek **születés-és névnapj**át a csoportban kialakított hagyományok szerint ünnepeljük meg.

Szeptember 30: A népmese Világnapja

Benedek Elek születésnapja. Kapcsolódó óvodai tevékenység: Magyar népmese dramatizálása, óvodapedagógusi bábozás

Október 1: A Zene Világnapja

Ez a nap a zeneművészet legnagyobb alakjaira emlékeztet. Lehetőséget ad a népzenevel történő ismerkedésre is. Ezen a napon is fontos a zene megszeretése élményadással. (Táncház, hangszerek megismerése, készítése)

Október 4. Állatok Világnapja

Az állatokkal ismerkedünk a korcsoportnak megfelelő szervezési keretben /kirándulás, állatkert, séták, állatsimogatás, baromfiudvar, zoopedagógusi bemutató/.

November 11: Márton nap

Márton püspök legendája. Kapcsolódó óvodai tevékenység:

Márton napi lakoma (libazsíros kenyér), Márton napi lámpások készítése

November 30. Advent

Várakozással lelki felkészülés a karácsonyra, ráhangolódás a szent ünnepre. Advent kezdete: az adventi koszorú elkészítésével megkezdődik az ünnep-várás, a karácsonyi készülődés szívét-lelket melengető időszaka. A gyertya színeinek jelentése (hit, remény, öröm, szeretet), mint keresztény értékek közvetítése.

December 6: Miklós nap

Miklós püspök legendája. Dalokkal, versekkel, dramatizálással készülünk a Mikulás fogadására. A gyermekeknek meglepetésekkel kedveskedünk. Szent Miklós legendájának elmesélése, az életkori sajátosságok figyelembevételével.

December 13: Luca nap

Luca napi pogácsa készítése szerencsepénzzel. Luca napi búza, ha karácsonyig kizöldell, a jövő évi termésre utal.

December 24-26: Karácsony

Jézus születésének ünnepe. A szeretet, öröm, békesség, család, otthon ünnepe. bő termést, sok jószágot kívánva köszöntöttek. Szokás a kántálás, betlehemezés, karácsonyfa állítás, ajándékozás, karácsonyi étkek Szép terítővel való terítés. A karácsonyi készülődés egy hosszabb időszakot foglal magában. Ebben az időszakban a játéksarkokban nagytakarítást végzünk, termet, öltözőt, előteret díszítünk, ajándékokat, díszeket készítünk, mézeskalácsot sütünk. A karácsonyi készülődésnek része a szülőkkel közös program, amely kellemes hangulatával a család és az óvoda kapcsolatát is erősíti.

Január 6: Farsang

A karácsonyi ünnepek kör záró, a farsang kezdő napja. Ezen a napon még utoljára meggyújtják a gyertyákat a karácsonyfán, majd le is bontják azt. A farsang előkészületei során a gyermekekkel együtt farsangi szemüvegeket, álarcokat, maszkokat készítünk. Feldíszítjük a csoportszobát, öltözőt, előteret. Jelmezes farsangi multságokat szervezünk csoportonként.

Február 2: Időjósító nap

Ha ezen a napon a téli álmából ébredő medve napos időt talál és meglátja a saját árnyékát, akkor visszaszabújuk, mert még hosszú lesz a tél. Gyertyaszentelőkor, ha esik a hó, fú a szél, nem sokáig tart a tél”.

Március 12: Gergely nap

Gergely nap-i Diáktoborzó: Az Avastetői Óvodának a szomszédos általános iskolával közösen kialakított, hagyománnyá váló rendezvénye. Az iskolai tanulmányaikat szeptemberben megkezdő óvodásaink nevét, óvodai jelét a csoportjának színével megegyező színű szalagra írjuk, rajzoljuk fel. Ez a szalag az ünnepség során felkerül az iskolai vándorbotra. Az iskolás gyermekek rövid műsora teszi hangulatossá ezt a napot.

Március 22.- A Víz Világnapja

A Víz világnapján való megemlékezést természetes vizeink természetes környezetében való megfigyeltetésével, vízzel való játékkal, vizsgálódással tesszük élményszerűvé. (Lillafüred: forrás - vízesés – Hámori tó – pisztrángos, Tapolca: csónakázó tó, Hejő patak.)

Húsvét- mozgó ünnep

A húsvéti készülődés során teremdszítésre, természetes anyagokkal tojás díszítésére, locsolkodó versek, és a locsolkodási tavaszváró néphagyomány megismertetésére kerül sor. Kapcsolódó óvodai tevékenység: tojásfestés növényi festékekkel, tojásfa készítés, locsolóversek, locsolkodás, tojásgyűjtés

Április 22. –A Föld Világnapja

Föld Napján Óvodai szintű projekt keretében megvalósítjuk a gyermekekkel, családokkal közös virágültetést. Minden csoport közös alkotással, vizuális munkával készül a témához kapcsolódóan. Az udvaron játékos vetélkedőn vesznek részt a gyermekek.

Anyák napja a gyermek és az anya érzelmi kapcsolatának legmeghatóbb ünnepe. Verssel, dallal és ajándékkal köszöntjük az édesanyákat, nagymamákat.

Május 10. A Madarak és Fák Napja

A madarakkal való tudatosabb és elmélyültebb ismerkedés lehetőségét teremtik meg a tevékenységek: „Madárnap”, játékos vetélkedők, mozgásos játékok, madárgyűrés megtekintése.

A nagycsoportosok búcsúztatása az egyes óvodai egységek hagyományainak megfelelően történik

A **Gyermeknapot** a vidámság, derű, jó hangulat jellemzi. Tartalmas, vidám műsorokat, szervezünk és ajándékokkal lepjük meg óvodásainkat.

Június 05. Környezetvédelmi Világnap

A Környezetvédelmi Világnap alkalmával csoportonként kirándulást szervezünk, mely a környezettudatos magatartást, a környezetvédő életmód kialakításának megalapozását, a természetszeretetre nevelést segíti elő.

Október- Január - Április:” Maradj ma velem az oviban!”

Évente 3 alkalommal szerveződik a rendhagyó nyílt nap, melyen egy-egy alkalommal 6-8 szülő vehet részt. A szülő nem csupán megfigyelője, hanem a csoport életének aktív részt vevője, mivel egy délelőttre maga is „óvodás” lesz. A szülők óvodai jelet választanak maguknak, „felszerelést” kell hozniuk (váltócipő, tiszta, kis törülköző, mozgásos tevékenységnél sport ruházat), s vállalniuk, hogy az óvodai délelőtt valamennyi tevékenységében aktívan részt vesznek. Aktivitásuk lehetőséget ad arra, hogy átérezhessék gyermekük óvodai létét, jobban megismerhessék az óvodai nevelőmunkát. Az óvodapedagógusok jó tervezéssel, szervezéssel fókuszba tudják helyezni a családi nevelésben is problémásabb területeket, segítséget tudnak nyújtani ahhoz, hogy a családok jó ötleteket, hatékony módszereket kaphassanak gyermekük neveléséhez, fejlesztéséhez.

Nemzeti ünnepeink - Október 23. és Március 15.:

A 3-7 éves gyermekek számára fontos, hogy életkori sajátosságaiknak megfelelő módon részesei legyenek nemzeti ünnepeinknek. Megemlékezünk a régi korok eseményeiről, hőseiről, megteremtve ezzel csiráját a szülőföld, a haza szeretetének.

A nemzeti ünnepeinkről való megemlékezés csoportszinten történik a gyermekek életkorának és fejlettségének figyelembevételével. Megéreztetjük az ünnepi hangulatot, amely később alapja lesz a mélyebb tartalom megértésének. A megemlékezés során arra törekszünk, hogy a különböző tevékenységek- zászló festése, kokárda készítése, óvoda díszítése- során a gyermekek átérezhessék az ünnep hangulatát. Tudatosítjuk bennük, hogy magyarok vagyunk, Magyarország a hazánk. Meghallgatjuk a Himnuszt, a Szózatot, felkeressük a városi köztéri ünneplő helyeket, ahol elhelyezzük a megemlékezés virágait, illetve a gyerekek által készített nemzeti színű szimbólumokat. (zászló, kokárda).

* **Ó: Óvodai, közös CS: Csoportonként**

Hónap	Óvodai hagyományok és nemzeti ünnepek	Ó*	CS	Néphagyományhoz kötődő	Ó	CS	Zöld Óvodai tartalomhoz kötődő	Ó	CS
Szeptember				30. A népmese világnapja		X			
Október	„Maradj ma velem az oviban!”1.		X	01.Zene világnapja	X		04. Állatok világnapja		X
	Október 23.		X						
Hónap	Óvodai hagyományok és nemzeti ünnepek	X	X	Néphagyományhoz kötődő	X	X	Zöld Óvodai tartalomhoz kötődő	X	X
November				Márton nap		X			
				Advent		X			
December	Karácsonyi készülődés		X						
	06.Mikulás	X	X	13.Luca nap		X			
	Karácsony	X					Madár-karácsony	X	
Január				01.Újév		X			
	„Maradj ma velem az oviban!”2.		X						

Február	02. Időjóslo nap		X	Farsang		X			
Március	Március 15.		X	12. Gergely-járás	X		22. Víz világnapja	X	
Április				Húsvét		X	22. Föld napja	X	
	„Maradj ma velem az oviban!” 3.		X						
Május	Anyák napja		X				10. Madarak és Fák Napja		X
	Gyermeknap	X							
	Évzáró, ballagás		X						
Június							05. Környezetvédelmi világnap		X
Folyamatos	Gyermekek születés-és névnapja		X						

Matematikai tartalmú tapasztalatok szerzése

A gyermek az őt körülvevő környezeti valóság mennyiségi és térbeli viszonyait, formáit a mindennapi élethelyzetben, játékos formában megfigyeli, felfedezi, megtapasztalja. A megismerő, felismerő képességek /érzékelés, észlelés, megfigyelés, emlékezet, tapasztalás, megértés, probléma megoldás/ mindeközben fejlődnek.

A külső világ tevékeny megismeréséhez kapcsolható matematikai tartalmak:

- ✓ Halmazok, részhalmazok keletkeztetése, összehasonlítása tulajdonság szerint (tárgyak szétválogatása és összehasonlítása megadott szempont szerint, saját szempont szerint)
- ✓ Halmazok keletkeztetése számlálással, növekvő számsor kialakításával, kiegészítéssel
- ✓ Homogén és heterogén elemű halmazok számosságának megállapítása, tőszámnevek (többkevesebb-ugyanannyi megállapítása)
- ✓ Különböző számosságú halmazok egyenlővé, egyenlőtlené tétele (hozzáadás, elvétel, ugyanannyivá tétel)
- ✓ Rendezett sor alakítása, sorszámnevek
- ✓ Műveletek végzése halmazokkal: halmaz részhalmazokra bontása, részhalmazok nagyságának változtatása, halmaz egységességének megfigyelése
- ✓ A külső világ tárgyainak megfigyelése jellemző kiterjedésük (hosszúság, magasság, szélesség) tekintetében
- ✓ A tárgyak kiterjedésének összehasonlítása (hosszabb-rövidebb, alacsonyabb- magasabb, keskenyebb-szélesebb), sorba rendezése térben és síkban

- ✓ A külső világ geometriai testeinek (gömb, téglatest, kocka) és síkidomainak (kör, téglalap, négyzet) megismerése
- ✓ Szimmetrikus formák létrehozása
- ✓ Térbeli relációk megismerése és gyakorlása (alul-felül, alá-fölé, elől-hátul, elé-mögé stb.)
- ✓ Mérések különféle egységekkel (hosszúság, magasság, terület, űrmérték stb.)

Az óvodapedagógus feladata:

- ✓ Figyelemmel kíséri a gyermekek érdeklődését, matematikai megnyilvánulásait, erre alapozva újabb jelenségek, összefüggések megfigyeltetésére, matematikai tartalmú tevékenységek végzésére ösztönzi őket.
- ✓ Megteremti a feltételeket a matematikai tartalmú tapasztalatok megszerzéséhez játékelményhez, élethelyzetekhez kapcsolódva.
- ✓ Lehetőséget biztosít a közvetlen, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalásra, felfedezésre.
- ✓ Úgy szervezi a tevékenységeket, hogy sikeres feladatmegoldásra minden gyermeknek legyen lehetősége.
- ✓ A gyermekek kutató kíváncsiságára, érdeklődésére épülve matematikai tartalmakat közvetítő tevékenységeket tervez és szervez.
- ✓ A gyermekek aktivitását és érdeklődését fenntartó eszközöket biztosít.
- ✓ Problémaszituációk megteremtésével segíti a gyermekek problémamegoldó gondolkodásának fejlesztését.
- ✓ Problémaszituációk megoldása során teret enged a gyermekek sajátos, kreatív problémamegoldásának érvényesülésének.
- ✓ Változatos, érdeklődést keltő szituációk megteremtésével és felfedeztetésével eléri, hogy a gyermekek érzékenyebbé váljanak az ismeretlen, újszerű helyzetek iránt és szívesen vállalkozzanak azok megoldására.
- ✓ Differenciált fejlesztéssel segíti a matematikai tevékenységek szervezésének az eszközével is az értelmi képességek területén elmaradást mutató gyermekeket.
- ✓ Felfigyel a kiemelkedő képességű gyermekekre, fejlesztésük irányvonalához szükség szerint szakember segítségét kéri.
- ✓ Ösztönzi a gyermekeket arra, hogy tevékenységeik során alkalmazzák a megszerzett matematikai tartalmú ismereteket.
- ✓ Megismeri a csoport és ezen belül az egyes gyermekek értelmi képességeinek egyéni fejlettségi szintjét.

A gyermek tevékenységei

A gyermek

- ✓ a külső világ tevékeny megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatokat szerez, matematikai kifejezéseket ismer meg,
- ✓ képes játékos cselekvés közben matematikai műveletek végzésére (számolás, sorba rendezés, párba rendezés, mérés, összemérés),
- ✓ tájékozódik térben és síkban, ismerkedik mértani testekkel (kocka, téglatest, gömb), síkmértani alakzatokkal (négyzet, téglalap, kör),
- ✓ összkép alapján ismerkedik a kis számokkal (0-6),
- ✓ játékos matematikai feladatok keretén belül, 10-es számkörben elemi műveleteket végez,

A gyermeki fejlődés jellemzői óvodáskor végére

A gyermek

- ✓ tud halmazokat létrehozni, szétválogatni, részhalmazokra bontani, összeméri azok elemeit becsléssel, számolással, párosítással, másolással mennyiségi tulajdonságok, felismert szabályosság, megadott szempont alapján,
- ✓ érti és helyesen használja a mennyiségekkel, halmazokkal kapcsolatos kifejezéseket (több, kevesebb, ugyanannyi),
- ✓ önállóan össze tud hasonlítani becsléssel, méréssel mennyiségeket (magasság, hosszúság, tömeg, űrtartalom, terület, szélesség, vastagság),
- ✓ a relációs szavakat készségszinten használja,
- ✓ ismeretei vannak a szimmetriáról, felismeri a szimmetrikus alakzatokat,
- ✓ tud sorba rendezni,
- ✓ használja a tő és sorszámneveket,
- ✓ megkülönbözteti az irányokat térben és síkban, érti és használja a névutókat,
- ✓ egyre nagyobb biztonsággal használja a jobb- bal irányokat,
- ✓ képes térbeli és síkbeli alakzatokat megkülönböztetni, megnevezni,
- ✓ kialakult a számfogalma, elemi műveletekre képes 10-es számkörön belül,
- ✓ kis számoknál, számlálás nélkül, számkép alapján felismeri a számosságot, érti a semmi (0) fogalmát,
- ✓ tud ellentétpárokat képezni,
- ✓ megjelennek játékában a matematikai ismeretek,
- ✓ szívesen vesz részt matematikai játékokban.

8.5. Mindennapos mozgás

A rendszeresen végzett mozgásos játékoknak nagy szerepe van a mozgásigény kielégítésében, a képességek fejlesztésében, a nagy- és kismozgások alakulásában, az ismeretszerzésben és a feladatmegoldó képesség alakításában. A rendszeres mozgás, mozgásos játékok során fejlődnek a gyermek pszichikai, testi, értelmi, szociális képességei, ennek eredményeként egészségesebb lesz, biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása. A programban a mozgás fejlesztés tartalma bővül a népi sportjátékok nyújtotta mozgásformákkal.

A mindennapos mozgás biztosított teremben és szabad levegőn, eszközökkel és eszközök nélkül egyaránt

- ✓ spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység,
- ✓ irányított, mindennapos mozgásfejlesztés,
- ✓ szervezett mozgásos tevékenység.

formájában. Az óvodai élet minden napján a szabad játék mellett hangsúlyosan jelennek meg az irányított mozgásos tevékenységek az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembevételével.

Az óvodapedagógus feladata:

- ✓ Törekszik a gyermek természetes mozgáskedvének megőrzésére, a mozgás megszerettetésére.
- ✓ Lehetőséget teremt az óvodai nevelés minden napján az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe vevő játékos mozgásra, irányított mozgásos tevékenységre.
- ✓ A mozgás változatos eszközeivel, lehetőségeivel segíti elő a test egészséges fejlődését, az egészséges életvitel, egészségmegőrző szokások kialakulását, a gyermek mozgás- és játékigényének kielégítését.
- ✓ Szem előtt tartja, hogy az irányított mozgásos tevékenységek legértékesebb része a játék.
- ✓ Bővíti a gyermek mozgástapasztalatait, alakítja a mozgáskészséget.
- ✓ Az alapmozgások eredményes elsajátítása érdekében fejleszti a motoros képességeket, a koordinációt.
- ✓ Rendszeresen szervez udvari mozgásos játékokat, játékos versengéseket, kooperatív mozgásos játékokat, amelyeken az óvoda valamennyi gyermeke részt vehet.
- ✓ Gondoskodik a tornaszerek balesetmentes elrendezéséről, használatáról.
- ✓ Felhívja a szülő figyelmét a mozgásos tevékenységhez szükséges tornafelszerelés fontosságára.
- ✓ Jó levegőt, tiszta környezetet biztosít a tornateremben, csoportszobában végzett mozgásos tevékenységekhez.
- ✓ Csoportszobai játékidőben is biztosítja a mozgás lehetőségét, az egyéni mozgásigény kielégítését, a meglévő tornaszobai eszközökkel, az erre kialakított helyen.
- ✓ A mozgás tervezése, szervezése során tekintettel van az évszakok adta lehetőségekre.
- ✓ Alakítja a gyermekek mozgással kapcsolatos és a mozgáshoz kapcsolódó szókészletét, utasításait egyszerű felszólító módon adja.
- ✓ Él a környezeti és tárgyi feltételek adta lehetőségekkel (tornaszoba, különböző tornaszerek, eszközök, udvar, udvari fajtékok.).
- ✓ Biztosítja a szabad játék lehetőségét a meglévő tornaszerekkel, tornaeszközökkel.
- ✓ Törekszik arra, hogy az irányított mozgásos tevékenységek végzése során a várakozási idő minél kevesebb legyen, folyamatosan mozogjon a gyermek.
- ✓ Optimális gyakorlási időt, helyet biztosít, hogy a gyermek egyéni fejlettségének megfelelően gyakorolhassa a különböző mozgásformákat.
- ✓ A mozgásformákat, gyakorlatokat a pozitív minta kiemelésével javítja.
- ✓ A gyakorlatok, mozgásformák esztétikus bemutatására, bemutattatására törekszik.
- ✓ Épít a gyermek meglévő mozgástapasztalatára, játékos kedvére a különböző mozgásos játékok tervezése során.
- ✓ Használja a speciális fejlesztő tornaszereket.
- ✓ Törekszik arra, hogy a zenére, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatok, (népi) játékok és táncok (kiemelten a néptánc) kiemelt szinten jelenjenek meg.
- ✓ Felfigyel a gyermek mozgásában fellelhető különleges képességekre.
- ✓ Törekszik versenytapasztalatokhoz, sikerélményhez juttatni a gyermeket.
- ✓ Használja a Néphagyományőrző munkaközösség által összeállított szakmai anyagot.
- ✓ Céltudatosan szervez népi mozgásos játékokat a teremben, a szabadban.

A gyermek tevékenységei

A gyermek:

- ✓ természetes mozgásokat végez az óvoda bármely területén /pl.: fára mászik, dombon csúszik, kúszik, játékpályán kerékpározik, hóembert épít, szánkózik, csúszik a havas dombon, sík területen/,
- ✓ jár és fut különféle módon, alakzatokban,
- ✓ fut természetes módon, kötetlenül, a járásnál megismert alakzatokban, versenyszerűen,
- ✓ csúszik, kúszik, mászik változatos eszközökön és módon,
- ✓ különböző testhelyzetekkel ismerkedik,
- ✓ gimnasztikai gyakorlatokat, rendgyakorlatokat végez,
- ✓ egyensúlyozik természetes és mesterségesen létrehozott helyzetekben,
- ✓ távol-, magas-és mélyugrást végez,
- ✓ erő, ügyesség, állóképességet, gyorsaságot fejlesztő gyakorlatokat végez,
- ✓ láb-és testtartást javító gyakorlatokat végez játékosan,
- ✓ gurul a test hossz tengelye körül, guruló átfordulást végez különböző kiinduló helyzetekből,
- ✓ az óvoda tornatermének gazdag eszköztárával különféle mozgásfejlesztő feladatokat végez, az elsajátított mozgásformákat változatos helyzetekben gyakorolja,
- ✓ futó- és fogójátékokat, szabályjátékokat, és labdajátékokat játszik,
- ✓ labdajátékok során ismerkedik a labda „különleges” tulajdonságaival,
- ✓ többféle méretű, anyagú, súlyú labdával dob, játszik,
- ✓ mozgásos, vagy alakoskodó, szerep- vagy utánzó játékot, szabályjátékot, stresszoldó mozgásos gyakorlatokat játszik,
- ✓ az udvaron és csoportszobában rendelkezésre álló mozgásos eszközöket igényének megfelelően használja.

A gyermeki fejlődés jellemzői óvodáskor végére

A gyermek:

- ✓ teljesítőképessége növekszik, mozgása összerendezettebbé, ügyesebbé, megfelelő ritmusúvá válik,
- ✓ mozgástapasztalatai bővülnek,
- ✓ térbeli tájékozódó képessége, térészlelése pontosabbá válik,
- ✓ megszereti és igényli a mozgást,
- ✓ képes minden természetes mozgás elvégzésére,
- ✓ képes változó tempójú, ritmusú, irányú mozgásra,
- ✓ tudja rendezni a mozgássorokat,
- ✓ testsémája kialakul,
- ✓ uralkodik saját mozgásán,
- ✓ önként vesz részt a közös mozgásos játékokban,
- ✓ betartja a szabályokat, csapatban együttműködő,
- ✓ megtapasztalja a küzdeni vágyást, a győzni akarást, a kitartást, valamint a nagy közösséghez való tartozást,
- ✓ tud dönteni versenyhelyzetekben, egyéni képességeinek megfelelően,
- ✓ ügyesen használja a tornaeszközöket, tornaszereket, érti a szakkifejezéseket,
- ✓ képes alkalmazkodni társaihoz megváltozott helyzetekben is,
- ✓ népi mozgásos játékokat játszik

8.6. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

A rajzolás, festés, mintázás és kézimunka tevékenysége a gyermek élmény-és fantázia világának képi, szabad önkifejezése. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. A gyermeket egyéni fejlettségi szintjének megfelelően képi-, plasztikai kifejező képesség birtokába juttatja, kialakítja benne az elemi képolvasási, komponáló, térbeli tájékozódó és rendező képességeket. Általa gazdagodik a gyermek tér-, szín-, forma képzelete, fejlődik esztétikai érzéke, a szép iránti nyitottsága, esztétikus környezetre való igénye. Fejlődik önkifejezése, egyénisége. Jártasságra tesz szert a különböző eszközök használatában, változatos technikákat ismer meg, kialakul az írás elsajátításához szükséges finommotorikája.

A tárgyi népművészet forma, szín és díszítő világa követendő modell nevelésünk folyamán. A vizuális nevelés tevékenységein belül lehetőségek vannak a régi népi kismesterségekkel való ismerkedésekre, tevékenységbe ágyazva azok gyakorlására.

Hagyományörző nevelésünk feladata:

- A népi kismesterségekkel való ismerkedés, azok tudatos, hiteles átadása.
- Az alkotás örömeinek megéreztetése.
- Kézügyesség fejlesztése a népi kismesterségek alkalmazásával.

Az óvodapedagógus feladata:

- ✓ Megteremti a feltételeket az esztétikai élmény befogadására.
- ✓ Az egész nap folyamán teret és nyugodt, biztonságos légkört biztosít az önálló rajzolás, festés, mintázás, kézimunka tevékenységhez.
- ✓ Segíti a kezdeményező, kreatív magatartás érvényre jutását.
- ✓ Megismerteti a gyermeket az eszközök használatával, egyszerű munkafogásaival, a különböző anyagokkal, a rajzolás, festés, mintázás és kézimunka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival.
- ✓ Felkelti a gyermekben a rajzolás, festés, mintázás, kézimunka anyagaival, eszközeivel, való tevékenység vágyát.
- ✓ Előtérbe helyezi a természetes anyagok, termékek felhasználását, eszközeivel, javaslataival elősegíti a kreatív környezettudatos gondolkodást, a fenntarthatóságra való nevelést.
- ✓ Olyan csoportlégkört teremt, melyben a gyermek legegyszerűbb produktumának is tud örülni és a gyermekek is észreveszik egymás munkáját.
- ✓ Megfelelő helyet biztosít a gyermek produktumainak gyűjtéséhez.
- ✓ Feloldja a gyermek esetleges félelmeit a rajzolás, festés, mintázás, kézimunka eszközeivel szemben, szükség esetén alternatív lehetőséget ajánl fel.
- ✓ A fejlesztés eszközeként tervezi és alkalmazza a kis kézműves technikákat – agyagozás, szövés, fonás, gyöngyfűzés, batikolás -, biztosítja az ehhez szükséges eszközöket.
- ✓ Értékként kezeli a gyermekek produktumát, gondoskodik minden gyermek munkájának folyamatos bemutatásáról a csoportszobában és a szülők által jól látható helyen is.
- ✓ Segíti a gyermek tér-, forma-, és színeképzetének gazdagodását, képi gondolkodásának fejlődését, esztétikai érzékenységét, szép iránti nyitottságát, igényességét, fogékonyságát.
- ✓ Rajzolás közben figyelemmel kíséri a helyes ceruza fogást.
- ✓ Alkalmat teremt sok, apró résztevékenységből álló, mikro csoportos munkára is, amikor a gyermekek közösen alkothatnak.

-
- ✓ Ösztönzi a gyermeket az óvodás rajzpályázatokon való részvételre.
 - ✓ Megismerteti a gyermeket értékes műalkotásokkal, népművészeti alkotásokkal.
 - ✓ Az esztétikai érzékenység, a szép iránti nyitottság, környezet esztétikai alakítására és a vizuális esztétikai élmények befogadására való fogékonyság megalapozása, fejlesztése a népi motívumok alkalmazásával
 - ✓ Megismerteti a gyermekeket a szövés, fonás, nemezélés, gyöngyfűzés, mézeskalács készítés alapvető fogásaival.
 - ✓ Megismerteti a gyermekeket a húsvéti népszokásokhoz kapcsolódó számos tojásdíszítő technikával (írókázás, berzselés, karcolás)
 - ✓ Biztosítja a varrás, hímzés technikájának megismeréséhez szükséges színes fonalakat
 - ✓ Biztosítja a gyermekek számára, hogy a "Kiskézműves" mesterségek tevékenységei az egész nap folyamán rendelkezésükre álljanak. Ezáltal biztosítja számukra az alkotás, az önmegvalósítás, a technikák elsajátításának lehetőségét
 - ✓ Bevonja a gyermekeket a jeles napi készülődések során, az ünnephez kapcsolódó jelképek közös készítésébe (pl.: az adventi koszorú készítése, mézeskalács gyúrása, díszítése, a karácsonyi gyertyaöntése, a Luca-búza vetése, a farsangi maszk készítése, a húsvéti tojásfa díszítése, a májusfa szalagozás, pünkösdi koszorú készítése)

A gyermek tevékenységei

A gyermek:

- ✓ firkálgat, homokot, havat formáz, gyurkál, nyomot hagy,
- ✓ ismerkedik a rajzolás, festés, mintázás, kézimunka anyagaival, óvodapedagógusi segítséggel a felhasználási lehetőségekkel,
- ✓ szívesen alkalmazza a rajzolás, festés, mintázás, kézimunka eszközeit, hogy saját elképzeléseit megvalósítsa, örömét lelje az alkotásban,
- ✓ játékidőben kedve szerint, rajzolgat, gyurmázik, hajtogat, fest, mintáz különböző eszközökkel, ujjal, ecsettel,
- ✓ képeket alkot rajzolással, festéssel, ragasztással, karcolással, nyomtatással papírra, aszfaltra, homokba,
- ✓ egyre nagyobb részletességgel ábrázol embert,
- ✓ tapasztalatokat gyűjt a környező világ formai, színbeli tulajdonságairól,
- ✓ játékeszközöket, tárgyakat, kellékeket készít játéka-hoz, dramatizáláshoz, bábozáshoz, társai, szülei megajándékozásához, környezete szebbé tételéhez,
- ✓ mintáz tárgyakat, állatokat, növényeket, embereket egyéni elképzelései alapján,
- ✓ papírt hajtogat, tép, vág, ragaszt, díszítő elemeket alkalmaz a kézimunkában,
- ✓ az óvodapedagógus segítségével makettet, terepasztalt készít természetes anyagok felhasználásával,
- ✓ változatos formákat mintáz agyagból, gyurmából, homokból, hóból,
- ✓ egyszerűbb technikákkal varr,
- ✓ a vizuális tevékenységeken keresztül megismerkedik az ősi népi technikákkal, alkotásokkal, s gyakorolja azokat
- ✓ szívesen vállalkozik az eszközök adta lehetőségek kihasználására
- ✓ megismerkedik egy-egy természetes anyagban rejlő alkotó-lehetőséggel
- ✓ a jeles napi készülődések során aktívan részt vesz az ünnephez kapcsolódó jelképek közös készítésében.

A gyermeki fejlődés jellemzői óvodáskor végére

A gyermek:

- ✓ változatos formákat, színeket alkalmaz, érvényesíti kedvelt színeit,
- ✓ élménye, elképzelése, képzeleti megjelenítésében többnyire biztonsággal használja a képi kifejezés eszközeit,
- ✓ fokozott önállósággal tudja alkalmazni a megismert technikákat és eszközöket,
- ✓ kialakul alkotó, együttműködő képessége,
- ✓ emberábrázolásában megjelennek a részformák, próbálkozik a legegyszerűbb mozgások jelzésével is,
- ✓ egyéni képességeinek, fejlettségének megfelelően alkalmazza a kis kézműves technikákat,
- ✓ képes az írásmozgás kialakulásának megfelelően használni a ceruzát,
- ✓ képes a közös kompozíciók elkészítésére, örömet lel a közös munkában,
- ✓ szívesen készít ajándékot, mellyel átéli az ajándékozás élményét, örömét,
- ✓ szívesen vesz részt az óvodai környezet szépítésében,
- ✓ rácsodálkozik környezete esztétikus elemeire.
- ✓ egyéni képességeinek, fejlettségének megfelelően alkalmazza a kis kézműves technikákat
- ✓ aktívan részt vesz a különféle természetes anyagok gyűjtésében

8.7. Verselés, mesélés

A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének, fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A vers és a mese az anyanyelv közegén át emberi kapcsolatokra tanít, mélyíti az önismeretet, segíti a világ megismerését, fejleszti a gyermek erkölcsi képességeit és esztétikai fogékonyságát. Az érzelmi biztonság megteremtésének egyik fontos eszköze.

Az óvodában közvetített élőszavas mesék nagy részét a népmesék alkotják. Finom árnyalataival, nyelvi fordulataival, a mondatok szép lejtésével, ismétlésekkel vizuális képek sorát vetíti a gyermek elé. Eközben fejleszti belső képalkotását, szókészletét, fantáziáját, esztétikai érzékét.

A népmesék mellett a klasszikus és kortárs irodalmi művek is helyet kapnak az irodalmi élmény közvetítése során, melyek közösségteremtő ereje is megvalósul, ezáltal erősítjük és elmélyítjük a nemzeti és keresztényi tudatot. Helyet kapnak - főként Nemzeti Ünnepeinkről való megemlékezések alkalmával, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi. Az altatók, mondókák, kiszámolók, találós kérdések, szólások, rigmusok, természet változását figyelő, időjárást jósoló mondások a gyermekkor hagyományai. A mondókák többségéhez, mint a kiolvasó, táncoltató, lovagoltató, kézjáték, játékos mozgás is párosul.

Az óvodapedagógus feladata:

- ✓ Nyugodt feltételeket teremt a meséléshez, verseléshez szükséges hangulat kialakításához.
- ✓ Mesehallgatási szokások kialakítására törekszik, a mesemondást a nap kiemelkedő eseményévé igyekszik tenni.
- ✓ Törekszik a vers és a mese megszerettetésére, a művek kifejező hangulatos előadására, a beszéd zenei elemeinek érvényesítésére.
- ✓ Ügyel a példaértékű, tiszta, érthető, szép beszédre, kiejtésre, törekszik belső átéléssel, személyiségének egyéni varázsával élményhez juttatni a gyermeket.
- ✓ Igényes irodalmi anyag összeállítására törekszik.
- ✓ Figyelembe veszi, hogy a gyermek életkorának megfelelő irodalmi élményben részesüljön.
- ✓ A mesék mágikus csodákkal és átváltozásokkal teli világképe közvetítésének segítségével ráébreszti a gyermeket a pszichikus realitásokra, hozzájárul a mesei kettős tudat kialakulásához.
- ✓ Épít a vers, mese azon tulajdonságaira, mely az anyanyelv közegén át emberi kapcsolatokat közvetít, erkölcsi tartalmat hordoz.
- ✓ Mindennapi előszavas meséléssel elősegíti a gyermek belső képalkotási képességének fejlődését, érzelmeinek mesén keresztül történő feldolgozását, mentálhigiénés fejlődését.
- ✓ A mese élményszerű előadásával, bábozással, a drámapedagógiai eszközök beépítésével inspirálja a gyermeket az önálló dramatizálásra, bábozásra.
- ✓ Eszközök, hely biztosításával elősegíti, hogy a gyermek ismert meséket, verseket szimbolikus játékában megjelenítsen.
- ✓ A gyermeket önkifejezésre ösztönzi saját, mozgással vagy ábrázolással kísért vers- és mese alkotásán keresztül.
- ✓ Gyakori ismétlési lehetőséget biztosít a gyermek számára.
- ✓ Tudatosan tervezi egyes mesék fokozatos feldolgozását.
- ✓ Esztétikus kellékeket biztosít a bábozáshoz, dramatizáláshoz.
- ✓ Törekszik a családok mesélési szokásainak megismerésére, igény szerint segítséget nyújt az értékes gyermekirodalom kiválasztásában.
- ✓ Megalapozza az irodalomhoz, a könyvhöz fűződő érzelmi kapcsolat kialakulását.
- ✓ A nyugodt pihenés előtti mesék megválasztásában és előadásában körültekintő.
- ✓ Lehetőség szerint bábszínházi, színházi előadások élményéhez juttatja a gyermeket.
- ✓ Gondoskodik arról, hogy esztétikus mesekönyvek és képeskönyvek álljanak a gyermek rendelkezésére, lehetővé teszi az azokban való önálló, zavartalan elmélyülést.
- ✓ A gyermeket a könyvek megfelelő használatára, tiszteletére tanítja.
- ✓ Ünnepekre és jeles napokra való készülődés hangulatát az igényesen kiválasztott versekkel, mesékkel fokozza, a készülődés során törekszik a komplexitásra.
- ✓ Lehetővé teszi, hogy a szülők is tájékozódhassanak a vers és mese anyagáról.

A gyermek tevékenységei

A gyermek

- ✓ képeskönyvet nézeget,
- ✓ mondókát és verset mond,
- ✓ mesét és verset hallgat, ismert mesét mond, kitalál mesét,
- ✓ ismert verset, mesét, történetet, kitalált cselekményt dramatizál,
- ✓ drámajátékot játszik,
- ✓ kedvenc meséit szimbolikus játékban megjeleníti,
- ✓ bábozik,
- ✓ színházi- és bábelőadáson vesz részt,
- ✓ cselekményt ábrázoló képekről történeteket talál ki

A gyermeki fejlődés jellemzői óvodáskor végére

A gyermek

- ✓ az óvodapedagógus által elmondott versek ismételtetésébe önként bekapcsolódik,
- ✓ ismert és kedvelt mesei motívumot dramatizál, báboz, lerajzol,
- ✓ mesél a képek alapján,
- ✓ várja, igényli, figyelmesen, csendben hallgatja a verset, mesét,
- ✓ szívesen mesél, bábozik, dramatizál,
- ✓ fejlődik erkölcsi ítélőképessége, önkifejező készsége,
- ✓ az esztétikai élmények hatására fejlődik képi világa,
- ✓ elvonatkoztat a mesétől a valóságig,
- ✓ gazdagodik szókincse, beszédértése,
- ✓ vigyáz a könyvekre.

8.8. Ének, zene, népi játék, tánc

Az éneklés, a népi gyermekdalok, a népi játékok, a zenélés, az ölbeli játékok, a környezet hangjainak megfigyelése örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát, pozitívan befolyásolják személyiség fejlődését, megalapozzák a zenei anyanyelv kialakulását. Az élményt nyújtó, közös ének-zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét. A népdalok éneklése hallgatása, a gyermek-, néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, és továbbélését segítik elő.

Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában. Ünnepek alkalmával lehetőséget teremtünk a vallásos témájú énekekkel való ismerkedésre. A mondókák, népi játékok a népdalok, hozzátartoztak az emberek mindennapjaihoz, fennmaradniuk is ezért sikerült. A program erre a néphagyományra építkezve alakítja ki zenei nevelését, juttatja a gyerekeket sajátos élményekhez, teszi gazdagabbá érzelmi, zenei, esztétikai világukat.

A zenei anyag többsége a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint különböző – állami, egyházi, jeles – ünnepekhez fűződik. Az ünnep meghatározó szerepet tölt be a nemzeti nevelésben, az élményalapú értékközvetítés eszközével, korosztályi sajátosságokra építve.

Az óvodapedagógus feladata:

- ✓ Az óvodai életet úgy szervezi, hogy megteremtse az éneklés, zenélés alapvető feltételeit.
- ✓ Oldott, derűs légkör megteremtésével segíti, a gyermek játékos, zenei alkotókedvének, kreativitásának kibontakozását.
- ✓ Az éneklésen, zenélésen keresztül feloldja a gyermek gátlásait, növeli biztonságérzetét, önfegyelmét, hat a gyermek érzelmeire.
- ✓ Segíti a közösségi érzésnek és magatartásnak a kialakulását a zene eszközeivel is.
- ✓ Tudatosan, tervszerűen, az életkori sajátosságok, egyéni zenei fejlettség figyelembevételével tervezi, fejleszti a gyermek éneklési készségét, zenei ritmusérzékét, hallását, harmonikus, szép mozgását.
- ✓ Épít a cigány nemzetiségi gyermek ritmusérzékének, mozgáskészségének szembevető fejlettségére és képességeit kiaknázva sikerélményhez juttatja őt.
- ✓ Ölbeli játékokkal, mondókákkal, gyermekdalokkal, népi dalos játékokkal és zenei képességfejlesztő játékokkal alakítja a gyermek nyelvi kifejezőképességét, bővíti szókincsét, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.
- ✓ Örömmel fogadja, és támogatja a gyermek spontán zenélésre, éneklésre való törekvését.
- ✓ Törekszik arra, hogy a csoport és az óvoda ünnepeihez hangulatilag kapcsolódó dalanyagot a gyermek megismerje, elsajátítsa.
- ✓ Olyan dalt, népdalt, zenei művet választ a zenehallgatás anyagaként, ami felkelti a gyermek érdeklődését, és esztétikai élményhez juttatja.
- ✓ Önképzéssel törekszik arra, hogy zenei repertoárja gazdag, változatos, sokszínű legyen.
- ✓ Zenehallgatási anyag kiválasztásánál előtérbe helyezi a népdalokat.
- ✓ Törekszik az élményszerű előadás módra.
- ✓ Igényesen válogat a kortárs művészeti alkotások közül.
- ✓ Hangszeres játékával élményszerűbbé teszi a zene hallgatását.
- ✓ Felismeri és támogatja a zenei képességeiben tehetséges gyermeket, egyéni fejlesztéssel segíti képességeinek a kibontakozását.
- ✓ Természetes anyagokból ritmushangszereket készít, a csoport létszámának megfelelően.
- ✓ A csoportszobában zenesarkot, vagy zenepolcot alakít ki.
- ✓ Lehetőséget biztosít arra, hogy heti egy alkalommal, nagy térben (tornaszobában, tornateremben) vegyen részt a gyermek az éneklésben, zenélésben, gyermektáncban.
- ✓ Lehetővé teszi, hogy a szülők is tájékozódhassanak a mondóka és dalanyagról.
- ✓ Használja a Néphagyományörző munkaközösség által összeállított szakmai anyagot.
- ✓ A zenehallgatási anyag nagy részeként olyan magyar népdalokat választ, amelyek a gyermeki világhoz közel állnak, az aktuális évszakhoz, ünnephez, jeles naphoz kapcsolódnak.

A gyermek tevékenységei

A gyermek

- ✓ kifejezi az egyenletes löktetést tapssal, mozgással, eszközzel,
- ✓ felhasználja a természetben található anyagokat, terméseket a mondókák, dalos játékok egyenletes löktetésének, ritmusának kifejezésére,
- ✓ ritmushangszereket használ,
- ✓ megkülönbözteti a halk-hangos, magas-mély, gyors-lassú mondókát és éneklést,
- ✓ figyel környezet hangjaira és felismeri azokat,
- ✓ felismeri a dalokat, mondókákat ritmusáról, dallamfordulatairól, játékaról, eszközeiről,
- ✓ egyszerű, játékos táncmozgásokat végez, társaihoz igazodva mozog,
- ✓ mondókára, dalra ritmikusan mozog, táncol,
- ✓ saját öröme énekelget egyedül, és a közösségben is,
- ✓ ünnepi alkalmakkor társaival énekel,
- ✓ énekes játékokat kezdeményez, játékot talál ki, improvizál,
- ✓ népi játékokat és népi dalos játékokat játszik, és ezeken keresztül megismeri a különböző mozgásformákat, térformákat és alkalmazza azokat
- ✓ zenei képességfejlesztő játékokat játszik.

A gyermeki fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A gyermek

- ✓ a hat hang terjedelmű dalokat tisztán, szép szövegkiejtéssel éneklí,
- ✓ egyszerű dallamotívumokat tisztán énekel vissza,
- ✓ megkülönbözteti és alkalmazza az egyenletes löktetést, valamint a ritmust,
- ✓ ritmusmotívumokat tud visszatapsolni,
- ✓ használja a ritmushangszereket a dalok, mondókák zenei kísérésére,
- ✓ felismeri a természet és környezet hangjait, társai hangját,
- ✓ képes megkülönböztetni és alkalmazni a halk-hangos, magas-mély, gyors - lassú mondókázást, éneklést,
- ✓ felismeri az énekes játékokat kezdő-vagy belső motívumáról, jellemző ritmusáról, játékaról, eszközéről, dúdolásról, hangszerjátékról,
- ✓ bátran énekel csoporttársaival és egyedül is,
- ✓ felelgetős mondókákat, énekes játékokat tud két csoportban mondani, énekelni,
- ✓ képes gyors-lassú tempó kifejezésére énekléssel és mozgással,
- ✓ változatos térformában, játékos táncmozdulatokkal mozog,
- ✓ társaival egyöntetű szép mozgásra képes,
- ✓ kitalál szövegeket, ritmusokat, dallamokat, mozdulatokat, improvizál,
- ✓ szívesen, érdeklődve hallgatja az óvodapedagógus énekét, hangszeres játékát, a gépi zenét.

Az óvodapedagógus feladata:

- ✓ A gyermekek személyiségének sajátosságait megfelelő módszerekkel, sokoldalúan, első sorban a játékokon keresztül tárja fel.

9. Óvodai kapcsolatrendszerünk sajátosságai

Óvodánk kapcsolata a családdal

Az óvodai és családi nevelés összhangjának megteremtése érdekében kiemelt feladatunk a családokkal való együttműködés, a megfelelő kapcsolatok kialakítása, felkutatása és mélyítése. A hatékonyabb nevelés érdekében fontos, és az együttnevelés szempontjából meghatározó jelentőségű, hogy megismerjük a gyermekek családját, otthoni környezetüket, élettörténetüket, fejlődési jellemzőiket. Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti az intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait. Az óvoda a családokkal közösen szervezett eseményeken, ünnepeken, családi hangulat kialakításával erősíti az óvoda-család pozitív kapcsolatát. Az óvodapedagógusok figyelembe veszik a családok sajátosságait, az együttműködés során érvényesítik a családközpontú intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

Óvoda-iskola kapcsolat

Az óvoda-iskola átmenetet közvetlenül meghatározó további fontosnak ítélt alapelveink, melyet az iskolai tanítókkal éves munkaterv alapján együttműködve kívánunk megvalósítani:

- ✓ Óvoda-iskola együttműködés keretében az életkori sajátosságok és az egyéni különbségek figyelembevétele a követelmények támasztásában, a tanulás tervezésében és irányításában;
- ✓ Az intézmény partnerkapcsolatainak bővítése, az együttműködési formák erősítése;
- ✓ Intézményi és intézményközi műhelyek működtetése;
- ✓ Intézményünkben fokozott figyelmet szánunk az iskolai élethez szükséges alap képességek megerősítésére, figyelembe véve az egyéni eltéréseket és fejlődési potenciálokat;
- ✓ Az óvoda és az iskolák vezetőinek kölcsönös megállapodása alapján „beiskolázási programsorozatot” szervezünk, amelynek során a gyermekeknek, a szülőknek és az óvodapedagógusoknak is lehetőségük nyílik betekinteni az iskolában folyó nevelői, oktatói munkába, emellett alkalom kínálkozik a tanító személyének megismerésére is;
- ✓ A gyermekhez illesztett iskolakezdést, a kudarcok megelőzését szolgálják a pedagógiai programban azok a speciális, pedagógusokra vonatkozó feladat-meghatározások is, amelyek általános hatókörű szabályozóként érvényesek az intézmény teljes nevelőtestületére. A kapcsolattartás fontos alapelvei, melyet az iskolai tanítókkal éves munkaterv alapján együttműködve kívánunk megvalósítani:
- ✓ A gyermekek iskolába lépéséhez szükséges fejlettségi szint eléréséhez és a sikeres iskolai előrehaladás megalapozásának érdekében óvoda-általános iskola átmenet program kidolgozása és bevezetése a kötelező felvételt biztosító általános iskolával;
- ✓ Az óvoda-iskola átmenet komplex (mérésen és nyomon követésen alapuló) differenciált pedagógiai támogatása,
- ✓ elfogadó légkör, a kellemes, esztétikus környezet megteremtése;
- ✓ a gyermek szükségleteire figyelő szokásrend kialakítása;
- ✓ az életkori sajátosságok és az egyéni különbségek figyelembevétele a követelmények támasztásában, a tanulás tervezésében és irányításában;
- ✓ a beilleszkedés segítése, egyéni átvezetés;
- ✓ a biztonságot nyújtó személyhez kötődés elősegítése;
- ✓ az érdekes, élményszerű tanítás (fokozatosra, egyéni bánásmódra épülő, egyéni képességeket figyelembe vevő differenciálás);

-
- ✓ segítségnyújtás a lemaradások, hátrányok kompenzálásához;
 - ✓ partneri együttműködés a szülőkkel;
 - ✓ odafigyelés az egészséges terhelésre;
 - ✓ a kapcsolattartást a kölcsönös bizalom, a nyitottság és egymás munkájának tisztelete, megbecsülése jellemezze;
 - ✓ a gyermekek jogainak és érdekeinek messzemenő figyelembevétele.

A kapcsolattartás formái:

- ✓ Tanítói hospitálások az óvodában.
- ✓ Óvodapedagógusok látogatása az iskolában.
- ✓ Tanítók bemutatkozása az óvodai szülői értekezleteken.
- ✓ Októberben átvezető időszak.
- ✓ Tapasztalatainak megbeszélése (az óvodapedagógusok és a tanítók körében), feladatok meghatározása.
- ✓ Munkatervi szinten szabályozott folyamatos szakmai kapcsolattartás az iskolával.
- ✓ Az iskola életének, épületének, az ott dolgozó felnőttek munkájának megismertetése az iskolába kerülő gyerekekkel.
- ✓ Az iskola magatartási szabályrendszerének megismertetése a gyermekekkel és a szülőkkel

Óvoda-bölcsőde kapcsolat

A kapcsolattartás formái:

- ✓ Konzultációk, szakmai, illetve tájékoztató jellegű megbeszélések
- ✓ Közös rendezvények, programok, ünnepségek
- ✓ Kölcsönös látogatások az intézményekben

Óvodapedagógusi feladatok:

- ✓ Tájékoztodik a bölcsődéből érkező gyermekekről a gondozónőktől.
- ✓ Megismeri a bölcsődei szokásrendszert és a befogadáskor épít arra.
- ✓ Meglátogatja a leendő kiscsoportosokat még a bölcsődében.
- ✓ Közreműködik a közös programok szervezésében.

Óvoda- B.-A.-Z. Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat:

Az óvoda előmozdítja a Pedagógiai Szakszolgálat munkáját azzal, hogy folyamatosan tájékoztodik a gyermek fejlődéséről, betartja a vizsgálat kéréséhez szükséges határidőket, az elvárt szülői együttműködést segíti, a szakértői vizsgálatot követően alkalmazza a megfelelő eljárásrendet.

Óvodapedagógusi feladatok:

- ✓ Előkészíti a gyermekek számára szükséges vizsgálatokat
- ✓ Együttműködik a szülőkkel, a Szakszolgálattal a vizsgálat lebonyolításában.
- ✓ Együttműködik a gyermekek fejlesztését végző szakemberekkel.

Óvoda- Családok Átmeneti Otthona, Gyermek Átmeneti Otthona

Az Otthonból érkező gyermekek speciális törődést és nagyobb figyelmet igényelnek. A Gyermek Átmeneti Otthonából érkező gyermekek esetében figyelembe kell venni – s az óvodának a lehetőségek arányában kompenzálnia kell - a családi háttér hiányát is.

Óvodapedagógusi feladat:

- ✓ Szükség szerint konzultál a családsegítővel.

Óvoda- Közművelődési intézmények

A kapcsolattartás formája:

Résztvétel a közművelődési intézmények által szervezett programokon.

Óvodapedagógusi feladatok:

- ✓ Megismerteti a könnyen megközelíthető intézményeket a gyermekkel.
- ✓ Tájékoztodik a könyvtári-, múzeumi-, és bábszínházi programokról.
- ✓ Megismerteti a szülőkkel is a közművelődési intézmények programjait.

Óvodai partnerkapcsolatok a Zöld Óvoda-i tartalmak megvalósításához kapcsolódóan:

Avasi Arborétum

A természetvédelmi terület közelsége miatt gyakran lehetőséget biztosít a különféle növények megfigyelésére

Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület

Az egyesület miskolci tagjaival együttműködve elsősorban az óvoda épületén belül vagy az udvaron, szervezünk programokat. (madárgyűrűzések megfigyelése óvodánk udvarán, madárbarát óvoda udvar kialakításában segítség igénylése)

Miskolci Állatkert és Kultúrpark

A gyermekek számára életkori sajátosságaikhoz igazodó programokat tudunk szervezni. A parkban eltöltött programok mellett, lehetőség szerint élünk az intézményben megvalósítható programokkal is.

MiReHu Nonprofit Kft.

Az intézményben rendszeresen szervezett papírhulladék gyűjtés lebonyolításában, a szelektív hulladékgyűjtés megvalósításában egyaránt segítséget nyújt a szervezet.

Csanyiki Erdészeti Erdei Iskola

Részt veszünk az óvodások számára szervezett programokon (Tanösvény túra, környezetvédelmi jeles napokhoz kapcsolódó programok)